

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
3 fl. po pošti.

Št. 9.

15. septembra 1856.

V. tečaj.

Pridiga za dvajseto nedeljo po binkoštih.

(Pobožna keršanska hiša.)

„Bil je nek kraljič, ktereга sin je bolen ležal v Karfarnaumu.“ Jan. 4, 46.

U v o d.

Sv. apostel Pavl nam daje v današnjem berilu prav lepih naukov. Bratje! pravi on, glejte, kako imate varno hoditi, to je, kako imate modro, keršansko živeti; ne delajte, kakor neumni ljudje, kateri mislijo, da so zato na svetu, da bi dobro jedli in pili, se veselili, in dobre volje bili, za večnost, za nebesa pa nič ne skerbili. Bodite pametni, obračajte zlati čas na dobro, da bote veliko dobrega storili za nebesa. To delajte, ljubi bratje! zakaj sedajni dnevi so hudi. Prav lahko se človek v sedajnih zapeljivih časih pogubi. Dalje opominja sv. Pavl svoje verne, da bi spoznali, kaj je volja božja, da bi se lepo in zvesto ravnali po volji božje, in si tako prislužili večno izveličanje; ne vpijanovajte se vinom, varite se nečistosti, nesramnih pogovorov in umazanih pesem, temuč prepevljajte Bogu čedne svete pesmi. —

Ravno ti nauki sv. Pavla veljajo tudi nam; zakaj tudi naši dnevi so hudi; veliko je ljudi, ki ravno to počenjajo, česar sv. Pavl svoje Efežane svari: veliko jih je tudi med nami, ki delajo prav kakor nespartmetni, ki ne marajo za božjo voljo, za neumerjočo dušo in neskončno večnost; — ki se upijanajo, gerde nespodobne pesmi prepevljajo, in nikomur pokorni biti nočejo. Glejte ljubi moji! tudi sedajni dnevi so hudi — pravi keršanski duh tudi med nami umira. Odkod neki to? Od kod neki to, da je veliko kristjanov po imeni — pa le malo po resnici? Ne bom daleč in dolgo iskal, odkod to: temuč pogledjmo v današnje sv. evangelje in vidili bodemo hitro odkod? Koliko je med nami takih keršanskih hiš, kakor nam jo pred oči stavlja današnje sv. evangelje? Kje so skerbni hišni očeti, kje tista živa vera, kje tako pridni posli, kakor vse to vidimo v današnjem sv. evangelju? Ni več prav keršanskih hiš, zatoraj tudi ni več pravih kristjanov. Kdo bi ne želel iz celega serca, da bi sedajni hudi in nesrečni dnevi skoraj minuli, in se vernila stara prava sreča? Dajte nam starih, keršanskih hiš, in

vse bode drugače, vse bode bolje. Zatoraj hočem vam po besedah danesnjega sv. evangelja pred oči postaviti:

Pobožno keršansko hišo; in recem: Pobožna keršanska hiša je ondi,

1. kjer starši za svoje lepo skerbijo;
2. kjer keršanska vera resnično živi; in
3. kjer serčna ljubezen veselo cveti. Poslušajte.

Razlaganje.

Jezus je bil o velikonočnem prazniku v Jeruzalemu. Podal se je skoz Samarijo v svoje domače kraje na Galilejsko. Po celej deželi je slovelo, da je v Kani pri ženitnini vodo v vino spreobernal, da bolnike ozdravlja in velike čudeže dela. Tudi v mestu Kafarnaumu je bilo vse živo od njega. Živel je v ravno tem mestu imeniten služabnik kralja Herodeža, zato ga sv. evangelje tudi kraljica imenuje, ker je bil kraljev namestnik. Križi in težave pa tudi znajo pot v kraljevo hišo; kraljičev sin je obolel, huda merzlica ga je tresla in tako zdelala, da mu že nihčér ni mogel pomagati. Oh kolika žalost za očeta in mater! Koliko grenkih solz sta pretakala! Koliko potov storila, koliko zdravnikov popraševala in reci poskušala! Pa vse je bilo zastonj: Sin je začel umirati. Skerbni oče se spomni Jezusa in njegovih del, pa tudi ravno sliši, da je v Kani na Galilejskem ne daleč od Kafarnauma. Pri priči se na pot odpravi in ob enej popoldne pred Jezusa stopi. V enej sapi Jezusa poprosi, naj se usmili in ž njim v Kafarnaum gre; pa le hitro, predenj sin umerje, zakaj začel je že umirati. — Poglejte ljubi moji poslušavci:

1. keršanskega očeta, ki lepo za svoje skerbi; in to je peryo, kar nahajamo v pobožnej keršanskej hiši. Očetje in matere, gospodarji in gospodinje! dobro vem, da imate pod streho imenitnih reci. Imate morebiti skrinje polne dragih oblačil in težkega žita, imate omariče in predalčke polne lepih dnarjev, imate skednje polne sena in kerme, hleve polne pitane živine. Res lepe in imenitne so te reci, le lepo in zvesto skerbite za nje. Pa poznam še nekaj imenitnejšega, kar pod svojo streho imate: to so vaši otroci — sini in hčere, so vaši posli — hlupci in dekle. Kornelijo, mater slovečih Grahov, je obiskala neka gizdasta (ofertna) Rimljanka. Za njo so prinesli njeni strežaji veliko prelepih in predragih reci. Te lepotije in dragocenosti je kazala Korneliji in se ž njimi presitno štimala. Kornelija je pa imela dva pridna sina, ki sta ravno sedaj iz šole prišla in mater lepo pozdravila. Kornelija se sedaj vzdigne, kaže na otroka in ponosno rece: Glej prijatlica! ta dva tu sta pa moje bogastvo in moj kinč! Da! ljubi starši, vaši otroci, vaši posli so vaše nar večje bogastvo in vaša nar večja čast.

Sam Oče nebeški jih je vam izročil kakor drage talente in zaklade, da bi modro z njimi ravnali in gospodarili; sam Jezus Kristus jih je na krizu odkupil ne zlatom in srebrom, temuc svojo presveto in drago kerv je za nje prelil; sam sv. Duh jih je posvetil in ocistil pri sv. kerstu, in tam goraj nad zvezdami je prostor za nje vse pripravljen. Duše njihove bode nebeški sodnik tirjal iz vaših rok. Zatoraj vas lepo prosim in opominjam: keršanski starši, gospodarji in gospodinje skerbite za svoje otroke in posle, skerbite za njih casno, pa še bolj za njih večno srečo. Kaj bi pomagalo, da bi otroci bili še tako zdravi, lepi, bogati, prebrisani in visoko uceni, — da bi posli bili še tako močni in terdni, da bi jim šlo delo še tako gladko in urno iz pod rok, — zraven bi pa gerdo in grešno živeli; kaj bi pomagalo jim, ki bojo enkrat večno pogubljeni, kaj bi pomagalo vam, ki bote ostero dgovor dajali od svojega hiševanja? Res je, da vseh potov ne bote poravnali, vseh grehov ne bote odpravili; res je, da bote marsikaj grenkega slišali in doživeli; pa res je tudi, da so marsikterega greha in sramote pri hiši starši, gospodarji in gospodinje sami krivi, ker ne gledajo, kako se pri hiši godi, kaj sini in hčere, hlapci in dekle počenjajo. Ni se čuditi, da je tako malo keršanskih hiš, saj je tudi prav keršanskih staršev in gospodarjev le sila malo! Zatoraj poslušajte, kaj sv. Pavl pravi: „Kdor za svoje hišne skerbi nima, je vero zatajil, in je hujsi od nevernika“, I. Tim. 5, 8. Pa poglejmo še dalje v danesnje sv. evangelje!

Lepo ponižno je kraljič Jezusa prosil. Jezus mu pa je rekel: „Ako ne vidite znamenj in čudežev, ne verujete.“ Te besede se bojo marsikomu zdele terde in ostré. Pa kraljič jih je tudi zaslužil, ker je bil še slabe in premalo razsvetljene vere. Slišal je, kako čudovitno Jezus bolnike ozdravlja in druge čudeže dela. Zatoraj je veroval, da je Jezus velik prerok, ki z božjo pomočjo čudeže dela. Pa ta vera ni bila prava, za to tudi Jezusu dopadla ni. Ko bi bil kraljič imel pravo vero, bi ne bil prosil, da naj z njim v Kafarnaum gre; on bi bil veroval in prosil kakor stotnik: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuc reci le besedo in moj hlapec bode ozdravljen“, Luk. 7, 6. Zatoraj ga je Jezus posvaril in njegove prošnje ni hitro uslišal. Pa vendar vera kraljevičeva raste in on svojo prošnjo ponavlja: „Gospod, pojdi doli, preden moj sin umerje.“ Jezus vsevedoci vidi, da se vera kraljevičeva unema, raste in čisti, zatoraj mu več podeli, kakor je prosil in želel; mu pokaže, da mu ni treba v hišo iti, temuc da zamore bolnega sina tudi od daleč ozdraviti. Reče mu toraj: „Pojdi, tvoj sin živi!“ Poln žive vere in terdnega zaupanja se oče verne ves vesel na svoj dom; zakaj „veroval je besedi, ktero mu je rekel, in je šel, in veroval je on in vsa njegova hiša.“ Glejte ljubi moji keršansko hišo,

2. kjer keršanka vera resnično živi.

Srečna je tista hiša, kjer je keršanska vera doma! Kjer je vera, tam je tudi pobožna molitev; verni kristjani radi na Boga mislijo, ga prosijo in molijo, — „molitev pravičnega pri Bogu veliko premore“, uči sv. Jakob; in sv. Avguštin uči: „Molitev pravičnega je nebeški ključ. Molitev se povzdiguje proti nebesom, božje usmiljenje se ponižuje na zemljo. Naj si je ravno zemlja nizka, visoke nebesa, vendar Bog človeka sliši, ako čisto vest ima.“ Kjer je vera pri hiši, tam ljudje tudi pošteno živijo; verni kristjan nikoli ne zabi, da bode enkrat od vsake besedice oster odgovor dajal pred sodnim stolom vsevedočega Boga, in da bode tam žel, kar je tukaj sjal. Verni hišni pošteno in pobožno živijo, zatoraj je pa tudi pri takej hiši blagoslov božji in prava sreča: „Pobožnost je za vse dobra, ker ima obljubo sedajnega življenja in prihodnjega“, I. Tim. 4, 8. Res je, da se križi in težave tudi hiše pravičnih kristjanov ne zognejo. Pa verni kristjan govori mirnega in veselega serca kakor brunni Job 11, 21.: „Bog je dal, Bog je vzel, njegovo ime bodi češčen!“ Tako srečna je keršanska hiša! Pa kam so prišle pobožne keršanske hiše? Kje so hiše, kjer ljudje radi in pobožno molijo? kjer se ljudje od poštenih in svetih reči večkrat pogovarjajo? Mesto moliti le slišiš razsajati in preklinjati, — mesto lepih in poštenih pogovorov le čuješ gerde marnje in nesramne pesmi. Kje so hiše, kjer bi ljudje keršansko živeli, greha se varovali in dobrih del doprinašali? Mesto keršansko živeti, se le po hišah doprinašajo dela mesa, ktere so po besedah sv. Pavla: „Prešestovanje, kurbanje, nečistost, nesramnost, molikovanje, zavdajanje, sovražtva, zdražbe, zavid, jeza, boji, kregi, razpertije, nevošljivost, uboji, pijančevanje, požrešnost, in kar je temu podobnega“, Gal. 5, 19. Take reči se delajo po hišah; pa povem vam, pravi sv. Pavl, da, kateri take reči delajo, ne bojo kraljestva božjega dosegli. Sv. keršanska vera po hišah umira, se pa tudi sreča od naših hiš pomika. Zatoraj ljubi poslušavci! obudite keršansko vero v svojih sercih, pomagajte in skerbite, da se prava keršanska vera po naših hišah spet oživi. Verujmo, kakor je veroval kraljič in vsa njegova hiša; in tudi nas se bode Jezus usmilil in nam pomagal, kakor nam priča današnje sv. evangelje. Pa še nekaj lepega in imenitnega nas uči sv. evangelje.

Kraljič je véroval besedi Jezusovej: „Pojdi, tvoj sin živi.“ Vesel je hitel domu. Ravno tedaj, ko je Jezus to izrekel, je njegov sin zdrav skočil iz postelje. Domači to viditi, so se zavzeli, čudili in veselili; hlapci so leteli svojemu gospodarju to veselo novico povedat. Že na pol pota ga srečajo in mu naznanijo, da sin ves zdrav spet živi. Rado-

vedno jih po poti kraljič poprašuje, obkorid se je bolniku zboljšalo. Povejo mu, da je že snoči ob sedmej uri sina merzlica zapustila. Oče se spomene, da je ravno tisto uro Jezus njemu rekel, naj domu gre, ker sin je zdrav in živi. To slišati so se tudi hlapci za Jezusa vneli, ga hvalili in se veselili, da je Jezus bolnega sina tako cudovitno ozdravil. Ljubi moji! komu ne dopadejo hlapci sv. evangelja? Žalovali so, dokler je sin bil bolen, in gospodar žalosten in pobit; pa tudi niso mogli dočakati, gospodarju otožno serce razveseliti, kedar je sin spet ozdravel. Glejte, to je pobožna keršanska hiša,

3. kjer serčna ljubezen veselo cveti.

Gotovo je bil kraljič skerben gospodar, dober oče svojih hlapcov, — pa tudi hlapci so mu bili zvesti in serčno udani. Srečna hiša, kjer ljuba zastopnost in lepa ljubezen cveti, kjer je sveti mir in pokoj domá! „Glej! kako dobro in veselo je, bratje! skupej prebivati“, kliče brumni kralj David ps. 131, 1. Pa zlati mir in pokoj kam si pobegnil; lepa keršanska ljubezen in zastopnost kam si prišla? Gospodarji in gospodinje tožijo zoper posle, hlapci in dekle pa godernjajo zoper predpostavljene. Oh to je velik greh, to je huda nesreca! Sv. apostel Jakob piše: „Ako imate grenko nevošljivost in prepir v vaših sercih, nikar se ne hvalite in ne lagajte zoper resnico; zakaj ta modrost ni od zgoraj prišla: ampak je pozemeljska, živinska, hudičeva; zakaj kjer je nevošljivost in prepir, tam je razpadenje in vse hudobno djanje“, Jak. 3, 14.

Ljubi moji poslušavci! imejte med seboj mir in ljubezen. Lejte! mi smo kristjani, katerih perva in nar večja dolžnost je ljubiti bližnjega kakor sam sebe; dolžni smo ljubiti vse, še clo svoje sovražnike, timveč smo dolžni ljubiti tiste, ki z nami pri enej mizi sedijo in pod eno streho spijo: „Hodite v vsem polni ljubezni, kakor vas je tudi Jezus ljubil. Eden drugemu breme nosite, in tako bote dopolnovali keršansko postavo. Utolažite maloverne, stojte slabim na pomoč, imejte vse poterpljenje. Bodite vsi ene misli, usmiljeni, ljubeznivi, milostni, prijazni. Veselite se s veselimi, in vekajte z jokajočimi. Eden za drugega molite. Potem bode vsak spoznal, da ste učenci Kristusovi“, tako govori sv. pismo. Zatoraj vas, hišni gospodarji in gospodinje, lepo prosim, bodite skerbni in dobri očetje in matere svojih poslov; dajte jim, kar je prav in Bogu ljubo, glejte za njimi, ucite, svarite in kregajte, kjer je potreba: „Gospodarji vi! ravnajte s svojimi hlapci po pravici“, opominja sv. Pavl Kol. 4. Vam pa, keršanski posli, lepših naukov dati ne morem, kakor jih daje sv. apostel Pavl Ef. 6, 5.: „Hlapci vi! bogajte svoje gospode z vsem poštenjem, z nepotuhljivim sercom, ne po očeh, da bi ljudem

dopadli, ampak kakor hlapci Kristusovi, kateri iz serca radi voljo božjo dopolnujejo.“ Blagor hiši, kjer gospodarji in gospodinje, hlapci in dekle lepo in zvesto dolžnosti spolnujejo! Križev pri hiši bode manj, težave bojo ložejše, veselje bode slajše. Zatoraj ohranite med seboj ljubezen in zastopnost; imejte poterpljenje eden z drugim, molite eden za drugega, opominjajte eden drugega k dobremu, svarite in varujte eden drugega vsakega greha; posebno vas pa prosim, imejte ljubezni, ko Bog domacim kako bolezen pošlje, skerbite si za ljubo zdravje in strežite bolniku lepo in poterpežljivo! Tako bode vaša hiša pobožna keršanska hiša!

S k l e p.

Naša fara šteje 300 hiš; koliko med njimi je pa srečnih? Tam zdihuje oče in mati, tu jokajo otroci, ondi tožijo posli. Bog je moja prica, da vas želim vse — vse srečne imeti; odkod toraj toliko žalosti in toliko nesreče? „Ako Bog ne zida hiše, zastonj delajo, ki jo zidajo; ako Bog ne obvaruje mesta, zastonj hdiijo, ki ga varujejo“, ps. 126, 2. Boga ni več pri hišah, malo je keršanskih hiš, kakor jo vidimo v današnjem sv. evangelju. Zarotim vas toraj, ljubi moji farmani! pri vašej časnej in večnej sreči, glejte, da bojo vaše hiše spet prav keršanske hiše! Veste, kaj imate storiti? Očetje in matere vi, skerbite zvesto za svoje hišne, pa né samo za njih telesne, temuč posebno za dušne potrebe; — skerbite, da bode keršanska vera po vašej hiši kraljevala, da bodo vsi hišni keršansko verovali in keršansko živeli; — imejte vsi hišni keršansko ljubezen med seboj: vi gospodarji in gospodinje ljubite posle kot svoje otroke, vi posli ljubite gospodarje in gospodinje kot svoje starše, vi hlapci in dekle obhodite se med seboj kot sini in hčere enega očeta! Tako bojo naše hiše prav keršanske, in po tem tudi prav srečne. Zakaj Jezus pripoveduje sam tole: „Vsak, kateri sliši moje besede in jih spolnuje, je podoben modremu možu, ki je zidal svojo hišo na skalo. Ploha je ulila, prišle so dereče vode, vetrovi so pihali in se vperli v ti-sto tišo, pa ni padla; zakaj ona je postavljena na skalo“, Mat. 7, 24. Amen.

Pridiga za 21. in roženkransko nedeljo.

(Govoril L. F.)

(Od sv. roženkranca.)

„Zdaj pa ostanejo vera, upanje, ljubezen, to troje, nar veči med temi je pa ljubezen.“
I. Kor. 13, 13.

Uvod.

Pervo nedeljo mesca oktobra obhajamo vselej poseben god in praznik. Kteri god ali spomin obhajamo dans? — Poglejte si na roke, imate jih nekteri krencem ovite in k molitvi jih sklenjene držite; te krenc ali venec krog vaših rok vam pove današnji god in spomin. Ali je pa te krenc vreden, da se zavolj njega poseben spomin v cerkvi obhaja? Čudno bi se moglo to zdeti tistim, kateri se roženkranca bojijo in pred njim bežijo, kakor hudi pred križem; — pa praznik in čast ne gre gralicam in žoji ali žnuri, častijo se le skrivnosti, ktere na teh gralicah visijo, kakor rosne kaplice na ljubih cvetličah o vigrédnih jutrih. Pa ravno za te, ki se nad roženkrancem spodtikajo, in ga v svojej vertoglavej visokosti zamečujajo, za te je posebno ta praznik ali spomin, jih opomniti in jim pokazati, da roženkranc ni samo za stare ljudi in za minibe krog pasa, timveč da tudi v mladih rokah prav prijetno stoji, in jih v pametnih očeh bolj lepša, kot roke polne pozlačenih perstanov. Saj so rože vigrédi nar prijetniša lepota, zakaj bi roženkranc ne bil mladini? Le primite veselo za roženkranc, naj bojo gralice le lesene, saj se zlata ruda tudi le iz černe persti koplje in iz luže spira, in nar imenitnejše skrivnosti keršanske vere se dajo tudi na lesenih gralicah premisljevati. Nikar se ga ne sramujte, saj ste se morebiti že več kot enkrat mogli na lastne oči prepričati, da sta mladenč ali deklica, ki roženkranc iz rok deneta, večidel že prej tudi iz rok podjala še zlahtnejši krenc, venec čiste nedolžnosti, da je pri njima tudi že umerla vera, oslabelo upanje, ugasnila ljubezen. Dans vam hocem vsem roženkranc ali molik v roke podjati in vas učiti, da zamore ta molitev, roženkranc, ako se prav moli:

1. oživljati našo vero;
2. vnemati našo ljubezen;
3. obujati naše upanje.

O Jezus in ti deviška mati Marija, vama v čast hočem današnje besede govoriti, pripravita serca poslušavcev, da bode to, kar je vama v čast, tudi vsem v prid in izvelicanje.

Razlaganje.

Kedar skrivnosti roženkranca preiščujem, dozdeva se mi, kakor da bi hodil med čudno lepimi podobami; čudim se jim, pa jih ne morem zastopiti, skrivne so za me in čudne lepote. Ko jih do kraja ogledam, najdem zapisane besedice: vera, upanje, ljubezen — to troje. Sedaj pogledam še enkrat nazaj, in jasno mi je, kar mi je bilo pred temno, mrena, ki je mi prej oči zadrževala, zgine spred oči. Pogledam te čudno lepe podobe še enkrat, o čuda, kar se mi je pred lepo zdelo, zdi se mi zdaj še lepše, ja nebeske lepote. In ko spet do kraja pridem, se mi te tri besedice, vera, upanje in ljubezen še živejše svetijo, spoznam, da so božje čednosti.

Taka je zastran skrivnost sv. roženkranca. Poglej jih leseno in merzlo brez dobrih misel, bojo te skrivnosti za te prazne in bojo te merzlega pustile, preiščuj jih pa živo in goreče: mora si ti vera oživiti, upanje obuditi, in ljubezen vneti.

1. Najte nas tedaj stopiti pred te skrivnostne podobe, ako le iskrica vere v naših srcih tli, prvih pet podob jo mora oživiti. Kaj je vera? Je morebiti to vera, da si kerščen v kat. cerkvi in terdiš, da verješ v enega Boga, da prav dobro znaš moliti apostoljsko vero, da znaš celi keršanski nauk? — vera je in spet ni. Vera je čeznatura luč, po kateri razsvetljeni človek spozna, kar je Bog za naše izveličanje storil in se tega iz celega serca veseli. Vera je pa tudi čudna moč, vse storiti in preterpeti, kar moramo tudi mi za naše izveličanje storiti. Dobro si pomnimo, kaj je vera, in zdaj pogledjmo prvih pet skrivnost veselega roženkranca — razsvetila bo nas luč, vidili bomo, kaj je Bog storil za naše odrešenje, prejeli bomo tudi moč, to storiti, kar smo dolžni. Kažejo nam petere skrivnosti božje usmiljenje; več ko božje usmiljenje spoznamo, bolj se mora vera oživljati. Božje usmiljenje se je pa nar očitniše pokazalo v tem, da je Sin božji človek postal, in to nam perve pet skrivnosti pred oči stavijo. Perva podoba nas pelje v mestice Nacaret, nam kaže devico in nas uči, da je edinorojeni Sin božji zavolj našega odrešenja zapustil čast, katero je pri Ocetu od vekomaj imel, je prišel na ta svet in si je devico za svojo mater izvolil. Druga skrivnost nam kaže Marijo na potu k Elizabeti, jej to veselo prigodbo oznanit. Klečé pri jaslicah vidimo v tretjej podobi, kako je Jezus človeško naturo na se vzela, in nam razun greha v vsem enak postal, vse reve našega življenja nosil in čutil. Vidimo v prvih treh skrivnostih, kar je božje usmiljenje storilo za naše izveličanje, nam šterta in peta skrivnost kažete, kaj moramo tudi mi storiti.

Šterta skrivnost nam kaže Marijo darovati v tempelju Jezusa. Marija darovala je Jezusa, nar dražše in nar ljubše, kar more mati Bogu darovati. Marija daruje svojo ljubo dete, da bi le božjo postavo dopolnila; lep spomin za nas vse tudi nar dražše darovati, da božjej volji zadosti storimo, — lep nauk posebno za vas ljubi starši, komu imate svoje otroke darovati! Peta skrivnost nam kaže, da je Marija Jezusa v tempelju našla; ta skrivnost nas uči, da more v hiši božjej prebivati in božjo besedo poslušati, nam biti nar večje veselje. Marija je Jezusa v tempelju našla, o da bi tudi sedaj starši tako srečni bli svoje otroke vselej na Bogu prijetnih krajih najti! Ogedali smo sedaj prvih pet podob, prvih pet skrivnost veselega roženkranca. Prijetne so in se svetijo, ko juterna zarja našega izveličanja, vidili smo, kaj je božje usmiljenje storilo za naše izveličanje; gotovo se mora naša vera ožiyiti, in moramo moč dobiti, da tudi mi storimo, kar smo dolžni za svoje izveličanje storiti in terpeti.

2. Sedaj se nam pa odpre in pokaže nova versta podob, pa nikar prijetnih, le žalostnih. Med vsemi pa stoji zapisano: To je storila božja ljubezen. In te petere podobe morajo tudi v naših sercih vneti ljubezen. Kaj je ljubezen? Je morebiti to ljubezen, da, kdo reče: „Jaz ljubim Boga iz celega serca.“ Lepe besede so, ali ljubezen to še ni. Ljubezen je znotrajna božja moč od svetega Duha v naše serca vlita, moč, vse storiti, in terpeti iz ljubezni do Boga. Ljubi poslušavci! kaj bi bolj moglo ljubezen v naših sercih vnemati, kakor to, kedar se spominjamo, koliko je božja ljubezen zavolj nas storila in terpela.

To ljubezen v naših sercih vneti, nam roženkranc kaže pet novih žalostnih podob, pet skrivnost žalostnega roženkranca; v njih se neskončna ljubezen božja nar očitniše kaže; kedar vidimo človeka terpeti, se nam v sercu usmili; še bridkejšje je nam pri sercu, kedar vemo, da je nedolžen in da zavolj drugega terpi; pa usmiljenja mora nam serce počiti, kedar vidimo, da kdo iz góle ljubezni do nas in in za nas terpi. Ledeno in kamnito bi moralo biti serce, da bi se v njem ne obudila ljubezen do tega, kateri iz ljubezni do nas terpi. Stopili bomo pa zdaj pred druge petere podobe — ako ni že zadnja iskrica ljubezni v sercih ugasnila, mora vnovič se vneti in svitli plamen goreti. Pelje nas prva podoba na oljsko goro, kaže nam Jezusa že v terpljenju, silne bridkosti mu naganjajo kervav pot, vsaka sraga kaplje za nas, vsaka kapljica pada iz ljubezni; — da bi nas večnega terpljenja rešil, je prevzel neizrečeno časno terpljenje. Druga podoba nam kaže ponočno temoto in Jezusa pri stebru privezanega. Zdi se mi, kakor da bi slišali, kako ga grozovitneži bijejo. Glejmo,

nar lepši človeškega rodu — ni več človeku podoben — kakor pravi prerok — červ je in ni človek. Vsak udarec je prejel zavolj naših pregreh, tako raztepen nas praša, ali morete mi ljubezni odreči? Podoba za podobo je žalostnejša. — V vsakej podobi se nekončna ljubezen očitnejše vidi!

Vidimo v tretjej skrivnosti ternjevo krono krog kraljevske glave, naša prevzetnost mu ternje tako globoko v glavo zaganja; — terst v rokah in rudeči plajš okolj ram je njegovo oblicje še mirno in krotko, kakor je to le nedolžnosti mogoče. Šerta podoba nam kaže Jezusa na slednjem in nar težavnejšem potu, jagne vidimo peljati v mesnico in svojih ust ne odpre, vidimo poterjeno, kar je prerok v starem testamentu govoril: „Naše pregrehe je na se vzel, naše hudobije je nosil“, vidimo vsegamogočnega Sina božjega se tako ponižati, da slabosti pod križem obnemaga. — Pogledajmo to ljubezen, in recimo, ali more še serce brez ljubezni ostati? — Stopimo pa sedaj še k slednjej podobi, zagledamo našega srednika viseti med nebom in zemljo — svoje roke razpete, da bi nas vse objel, — serce odperto, da bi nas v svoje serce sklenil, vidimo Jezusa na Kalvariji v nar večej sramoti. Ljubi kristjani! to vse vidite, ali bi mogle vaše serca brez ljubezni ostati, ali bi mogle biti terše, kot skale na Kalvariji — mertvejsje kot merličci, ki so iz grobov ustajali. Recite sedaj, ljubi moji! ali bi mogel kdo peterih skrivnost žalostnega roženkranca premisljevati, premisljevati božjo ljubezen, brez da bi se mu ne vnela v sercu goreča ljubezen? Ali bi mogel desetkrat reči, „kateri je za nas kervav pot potil“ itd., da bi mu serce ljubezni ne gorelo do tega, ki je toljko za nas prestal.

Pregledali smo prvih pet podob veselega roženkranca: oživila se je vera, pregledali smo drugo versto peterih podob žalostnega roženkranca, vnela se je ljubezen — še nam ostane pregledati pet novih podob, pet skrivnost častiljivega roženkranca; ako jih prav pogledamo, se mora obuditi in poterđiti naše upanje.

3. V katerem sercu vera živi in ljubezen gori, v tem se tudi upanje poterdi. Iz vere in ljubezni izrašča upanje. Kar nam vera od daleč kaže, kar ljubezen želi, to upanje pričakuje. Zato pa tudi to upanje še ni, da recemo: jaz upam večno življenje, to upanje še ni, če se spomniš večasih večnega življenja; kateri ima živo upanje, mora že tukaj za nebesa živeti, mora že tukaj vsega odtergati, kedar pogleda na krono, ktera ga čaka, in tako upanje le slednje petere skrivnosti častiljivega roženkranca obujajo. Stopimo pred prvo podobo, kaže nam častiljivega Jezusa, ki vesel od smerti ustaja — kaže nam Jezusa premagovavca greha, smerti in pekla.

in nas opominja njegovih besed, da bomo tudi mi, kakor on častiljivo ustali od mrtvih, da bo Jezus, ki je Lazara in mladenčca v Najmu od mrtvih zbudil, tudi nas vse obudil. Kako lepo upanje za nas: kateri je od mrtvih ustal, bode zbudil tudi nas!

Še več nas v veselém upanju poterdi druga skrivnost, kedar molimo, da je vesel v nebesa šel, nam pri svojem Očetu prebivališč pripravljat, da bomo tudi mi, kjer je On, v kraju neskončnega izveličanja. Nam delo olajšat, je nam poslal sv. Duha, da bi s svojo gnado pri nas ostal, bil nam učenik in tolažnik. To, kar je nam Jezus obljubil, vidimo v štertej in petej podobi se že izpolnovati. Vidimo že nebo odperto, in prečisto devico Marijo v nebesa jemati; iz nebeških višav se nam sveti in blišči krona večne časti, s kateroj je Jezus kronal svojo Mater, ktera je po besedah sv. Pavla namenjena vsem pravičnim, kateri bojo svoj tek stanovitno dokončali. Da pač smemo po teh skrivnostih reči: „Oko gleda v nebo odperto, gleda večno čast in se gledanja ne nagleda.“ Tako konča roženkranc, prelepe so skrivnosti — prečudne so podobe! V prvi vidimo nebo odperto, in Sinu božjega zapustiti čast pri Očetu, v slednej skrivnosti vidimo nebo odperto za nas vse; kakor Mariji, tudi nam, kjer je mati, se bojo zbirali otroci.

S k l e p.

Sedaj pa ostane vera, upanje, ljubezen — to troje — nar večji je pa ljubezen, to so tri nebeške sestrice; in roženkranc, ta molitev je, ki oživlja vero, terdi upanje, vnema ljubezen. O da bi nas te tri sestrice nikdar ne zapustile; kdor ž njimi hodi, je blizo nebeškemu kraljestvu; one bojo ga pripravile seboj v večno kraljestvo. Ne zaverzite, pa tudi ne molite tako merzlo tisto molitev, ktera je tako lepa in mogočna. Pa tudi ne pozabite v svoje življenje si splesti še drugih krencov, vencev lepih čednost. Ljubi verni poslušavci! pogledajte si še enkrat roženkranc, vidite en krenc malih gralic, in te se končajo v tri čednosti: vera, upanje in ljubezen; ravno tako naj tudi nas vse v lepi krenc bratovske zastopnosti veže vera, upanje in ljubezen; to troje nar večji je pa ljubezen.

Se ogledujemo po starih cerkvah, najdemo še kjerbodi oltar Mariji svetega roženkranca posvečen. Marija nebeška kraljica Sina na rokah derži in pobožnim vernim roženkrance deli; krog in krog te podobe so pa na okroglih tablicah vse 15 skrivnosti svetega roženkranca naslikane. Imeli so pred skorej po vseh krajih bratovšine sv. roženkranca. Teh bratovšin scer ni več, namesto jih se je po nekterih krajih bratovšina živega roženkranca vpeljala. Jaz pa svetujem, naj bi bila vsaka keršanska hiša živ roženkranc.

O da bi se svetile po vsakej hiši vera, upanje in ljubezen, nar
lepše čednosti, in se glasile skrivnosti svetega roženkranca! Radi in
pobožno molite to častivredno molitev, katera toliko nar lepših skriv-
nost skriva, in kedar bote z roženkrancem v roci zaspali k večnemu
miru, bo nebeška kraljica gotovo spet spoznala tiste, ki so jo na svetu
častili, in vi bote spoznali, da je resnica, kar je nas vera učila, dosegli
bote, kar ste upali, in užijvali, kar ste ljubili. Amen.

Pridiga za dve in dvajseto nedeljo po binškoštih.

(Govoril J. S. v Ž.)

(Nekaj od skušnjav.)

„Jezus je poznal njih hudobo in je rekel: Kaj me skušate, hinavci? Mat. 22, 18.

U v o d.

Se pripravljat na svoje sveto opravilo se je Jezus podal v puščavo,
je ondi molil in se postil 40 dni. Pa pristopil je k Jezusu hudič, da bi ga
skušal. Trikrat ga je skušal, pa trikrat je bil premagan. Tako je
hudič sam skušal Jezusa! Skušali so ga pa tudi farizeji in pismarji.
To priča nam današnje sv. evangelje. Stopili so nekteri njih učenci
k Jezusu in prašali: Povej nam, kaj se ti zdi, ali se sme dacija dajati
cesarju ali ne? Te besede so prav zvite in za Jezusa nevarne. Ako
poreče: Ja dolžni ste dacijo dajati — se zameri ljudstvu, ktero noče
nevernim Rimljanom dacije plačevati. Ako pa poreče: Niste dolžni —
ga prime deželjska gosposka in ga kaznuje. Jezus pa gleda njih hu-
dobne serca in černe misli in vidi, da ga hočejo napeljati in vjeti. Za-
toraj reče: Kaj me skušate, hinavci? In je tudi to skušnjavo srečno
premagal tako, da so se farizeji in Herodijani sramovali. Ljubi moji!
Jezus nam je sled zapustil, da hodimo po njegovih stopinjah. Hotel je
Jezus skušan biti, nam pokazati, kako gre skušnjave odbijati in prema-
govati. —

Huda se temu godi, ki prvi velik sneg pregaziti in drugim pot
pripravljati mora. Lehko je drugim stopati v njegove stopinje. Ravno
tako storimo tudi veliko ložej, kar smo vidili delati druge pred nami.
Take stopinje nam je zapustil tudi naš učenik Jezus Kristus in nam pokazal
svojim izgledom, kako naj srečno premagamo vsako skušnjavo. Dok-
ler pa na svetu živimo, nas obdajajo vedno skušnjave. Odkar se človek
zavé, skoz celo življenje do zadnega zdihljeja skušnjave ni prost,
naj je bogat ali ubožen, gospodar ali hlapec, kralj ali berač, zdrav ali
bolen. Hočemo zmagati v hudi vojski zoper vedne skušnjave, moramo
dobro spoznati sovražnike svoje, ki nam napravljajo toliko skušnjav, pa

še bolj potreba nam je, da vemo, s katerim orožjem se premagati dajo. Premišljajmo tedaj:

1. Od kod nam prihaja toliko skušnjav, in
2. Kako jih moremo srečno premagovati. Poslušajte!

Razlaganje.

1. Od kod nam prihaja toliko skušnjav.

Pred vsem je potreba, da veste kaj je skušnjava. Skušnjava je vsaka misel, vsaka beseda in vsako djanje, ki zamore človeka v čednosti poterdti, ali pa koga v greh zapeljati. V prvem pomenu skuša Bog človeka, da poterdi njegovo čednost. Nam pošilja nadloge, nas obiskuje s terpljenjem, da bi se očistila naša čednost vsakega madeža. Tako je Bog sam po Mojzesu Judom govoril: „Bog vas skuša zato, da se vidi, ali ga ljubite iz celega serca in iz cele duše ali ne“, 5. Mojz. 13, 3. Skušal je Bog svojega služabnika Abrahama, ali ljubi njega cez vse, ko mu je ukazal darovati svojega edinega sina na gori Morija. Ali k grehu Bog nikogar ne skuša, kar pričuje sv. apostel Jakop, rekoč: Nihčeer ne reci, če bo skušan, da bi bil skušan od Boga, zakaj Bog ne more biti k hudemu skušan, pa tudi nobenega ne skuša. Jak. 1, 12. — V drugem pomenu nas skuša hudič, hudobni svet in naše lastno meso, napeljati v greh skoz naše počutke s slabimi mislimi in željami, besedami ali pa z djanjem. Tukaj hočemo samo skušnjave k grehu v misel vzeti, ki jih nam napravlja:

1. Hudič. V kačji podobi je prigovarjal Evi v veselem raj, da bi zavžila prepovedanega sadu. Skušal je Jezusa samega, kakor nam sveto evangelje pripoveduje. Zatoraj nas tudi opominja sv. apostelj Peter L 5. 8. „Bodite trezni in čujte, zakaj hudič, vaš sovražnik hodi okoli, ko rujoveč lev, iskaje koga bi požerl.“ Tudi nas zalezuje, tudi nam zanke nastavlja, tudi nas ob nebeško veselje pripraviti in na vselej pogubiti želi. Modremu vojskovodju enak se nas loti na naši naj slabejši strani, kjer smo naj manj obvarovani. Iz začetka napeljuje človeka, da greši v manjših rečeh, če privoli v tiste, ga vodi zmiram dalej od enega smertnega greha v drugega; in če začinja vest grešnika peči, ga berž s tem potolaži, da s pokoro vse lahko poravna; in tako zaziblje človeka v naj nevarnejše spanje, ki z večno smertjo konča.

Vendar se dobro poduččen kristjan ne boji preveč hudičevih skušnjav, ker ve, da je Jezus Kristus prišel na svet, da bi razdjal hudičeve dela, in da je premagal hudega duha, ki je po besedah skrivnega razodetja pahnjen v peklenski brezen in z večnimi verigami priklenjen. On nima nobene oblasti do nas, če mi sami mu ne damo oblasti skoz pregrešno življenje. Samo v greh svetovati nam more,

pa nikdar nas siliti, da bi grešili. Tudi Jezusa ni silil, da bi se spustil iz tempeljnovega verha, samo svet mu je dal, da bi to storil. Pobožno tedaj živimo, in hudi duh nimá oblasti do nas.

2. Veliko več skušnjav nam hudobni svet napravlja, namreč hudobni in pregrešni ljudje skoz svoje pohujšljive besede, s katerimi nedolžnost morijo, zanicujejo svete reci, nasproti pa hudobije gerdobo pomanjšujejo; — pa pohujšajo nas tudi skoz svoje življenje, ki je polno golgfij, napuha, necistosti in vsake verste pregreh. Kužni bolezní enako se hitro razširja strup njih slabih izgledov. Kako bogato žetev napravljajo taki zapeljivci za pekel! — Koliko škode napravi malopriden pošel celi hiši skoz svoje obnašanje! Kako močno mika izgled kupčevavca ali kerčmarja, ki je hitro obogatel s skrivno golgfijo in tatvino! Kako mika prelomiti cerkveno zapoved prijeten duh mesnih jedí v petkih po toliko kerčmah! — Zatoraj pravi Jezus: „Gorje svetu za voljo pohujšanja. Pohujšanje sicer mora priti, ali vendar gorje človeku, po katerem pohujšanje pride“, — takemu, pravi Jezus, „bi bilo boljše, naj bi se mu mlinski kamen obesil na vrat in potopil v globočino morja“, Mat. 18, 6, 7. Kolika nevarnost, ljubi kristjani! za nas, ki živimo v sredi pregrešnega sveta!

3. Pa naj več skušnjav nam izvira od našega lastnega mesa. V svojem telesu imaš največega sovražnika svojega zveličanja, namreč svoje hudo poželenje, ki se dobremu ustavlja, in le po tem hrepeni, kar je telesu prijetno. To nas uči sv. apostel Jakop 1, 14., ki pravi: „Vsak je skušan, kedar je od svojega poželenja vlečen in vabljen.“ — Spoznali so dobro že modrejši izmed ajdov, ki so premišljevali djanje človeško, da je človek bolj nagnjen k hudemu kakor pa k dobremu, da ga mika storiti ravno to, kar je prepovedano, pa vedeli niso, odkod to izvira. Mi pa dobro vemo, da to nagnenje pride od izvirnega greha, spoznamo, kar je skusil tudi sv. Pavl, ki sam od sebe pričuje, 1. Rim. 7, 19.: „Nikar ne delam dobro, kar hočem, ampak delam hudo, kar nočem.“ — Vsi počutki našega telesa so nam sovražni, in se ustavljajo, če hočemo kaj dobrega storiti, kar ni prijetno telesu. Nastopi v nedeljo slabo vreme, kmalo si nagnjen in obhaja te skušnjava, opustiti božjo službo. Prideš zvečer truden domu, kmalo prideš v skušnjavo odložiti večerno molitev. Tvoje serce, tvoje oči in vsi drugi počutki te vabijo zmiram v hudo. Povsod, naj si kjer koli hočeš, imaš tega sovražnika pri sebi, ki tebi največjo škodo na duši napraviti more.

Zoper tri močne sovražnike našega izveličanja se imamo vojskovati. Hudi duh nikoli ne počiva, zapeljivi svet nam kaže vsak dan novih slabih izgledov, in v sebi imamo hudo poželenje, ki nas vedno odvraca od pravega pota. Kdo bi se, ljubi kristjani! ne bal za

izveličanje svoje v sredi tolikih skušnjav? Kdo bi ne želel serčno zvedeti gotovih pomočkov, s katerimi moremo skušnjave premagati in nevenljivo krono zaslužiti? —

2. Kako moremo skušnjave premagovati?

Poveljnik armade, ki se na vojsko podá, gleda posebno na tri reči. On se z vsem preskerbi, kar bi v vojski potrebovati utegnil; če ga sovražnik napade, se ali junásko bori in vojskuje, ali pa se njemu umikuje, če mu okoljšine tega svetujejo; če pa njega v eni bitki premaga, nikar ne pozabi, da ga sovražnik more zopet in še z večo armado napasti. Tako moramo tudi mi zmiram dobro pripravljene biti, da nas nenadama ne zaleze skušnjava; če nas pa napade, se po okoljšinah ali serčno vojskujemo, alj pa bežimo; če smo zmagali, ne bodimo brez skerbi zavolj prihodnjih skušnjav, katere hujši od poprejšnih utegnejo biti.

1. Kako naj se kristjan na skušnjavo pripravlja? Jezus je djál svojim apostelnóm na oljski gori: „Čujte in molite, da v skušnjavo ne padete. Mat. 26, 41. Tudi mi moramo čuti sami nad seboj, na vse svoje počutke, da moremo berš spoznati skušnjavo, in se jej koj iz začetka ustaviti. V ta namen je potreba, da krotimo in taremo svoje meso, kakor je storil sv. Pavl, ki sam od sebe pravi, 1. Kor. 9, 27. „Jaz tarem svoje telo in ga devam v sužnost, da bi kje jaz, ki drugim pridgujem, sam zaveržen ne bil.“ —

Postiti se moraš, pritergati si kaj v pripuščenih rečeh, da bo ti telo pokorno. Čim bolj bodeš stregel telesu, čim več mu privolil, tim bolj se bode ti ustavljalo, tim več skušnjav ti napravljalo. Skušnja uci, da je tisti kmalo premagan, ki ne tare svojega telesa. Padel je David, ki je Bogu zavolj svoje pobožnosti toliko dopadel, ker ni berzdal svojih pocutkov, da je prešestoval in verh tega še moža prešestnice umoriti ukazal. — Pa ceravno pokorimo svoje telo, moramo vendar spoznati, da je naša moč, naša volja preslaba, in da je nam posebne pomoci potreba, katere Bog ne odrece jim, ki njega prosijo. Milosti je nam tedaj potreba, in nikar se preveč zanašati na svoje slabe moci, na ktere se še svetniki niso zanašali, če ravno so ostro živeli; kmalo je padel sv. Peter in svojega Učenika zatajil, ker je sam sebi preveč zaupal. Prosil je tudi sv. Pavl, da bi ga Bog rešil skušnjav, dovolj ti je moja gnada, mu je Gospod odgovoril. — Skerbimo tudi mi, da bomo skoz pobožno življenje vredni posebne božje pomoci, s katero bomo premagati mogli vsaktero skušnjavo.

2. Pa zastoj čuješ in moliš, če se brez potrebe v nevarne kraje in slabe tovaršije podajaš. Zakaj sv. Duh nas uci: „Kdor ljubi nevarnosti, bo v nevarnosti poginul. Ekl. 3, 27. Zastoj se zanašaj tedaj na božjo pomoč, ker tisti, ki se prostovoljno v tako nevarnost

podá, že voljo ima, pasti v njej. Se podati v bližno grešno priložnost, je ravno toliko kakor grešiti; saj ne moreš stopiti bos vsred ognja, da bi svojih nog ne ožgal. Si pijančevanju bil udan in se zopet v kerčmo podaš, že voljo imaš, zopet grešiti. Si pred nečisto živel, in se nočeš zogniti grešni priložnosti, že zopet privoliš v stari greh.

Opravljaj zvesto dolžnosti svojega stanu, in nikdar ne pasi lenobe, ki je mati toliko grehov in hudobij. Veliko nevarniše so skušnjave tistim ljudem, ki prazno postopajo, kakor tim, ki so delu prijatelj. Lenoba in veselice, pravi Tomaž Kempčan, kradejo čistost. Znajdi se tudi večkrat pri božji mizi, vredno prejemanje sv. reš-njega Telesa te bode poterdilo, da bodeš tudi naj hujše skušnjave pre-magati mogel; zakaj če Bog sam nam pomaga, kdo nas bode premagal?

3. Če pa nenadama prideš v skušnjavo, beži, če ti tega storiti ne branijo dolžnosti stanu. Bežal je egitovski Jožef, in premagal skuš-njavo, katero mu je napravila Putifarjeva žena. — Če pa bežati ne smeš ali ne moreš, če tirja tvoj stan, — da skušnjavo premagaš, spomni se Boga, ki tebi v skušnjavah na strani stoji, in te ne pusti skušati čez tvoje moči. I. Kor. 10, 13. — Spominjaj se v takih nevarnostih slednih štirih reči, ki imajo moč odverniti človeka od greha, kakor modri Sirah 7, 40, uči: Pri vseh svojih delih se spominjaj po-slednih reči in ne bodeš nikoli grešil.

4. Si pa skušnjavo srečno premagal, ne pripisuj to svoji moči, temuč daj hvalo Bogu, ki te je poterdil s svojo gnado, da si zmagati mogel, saj veš, da sam od sebe nič dobrega storiti ne moreš. — Tudi ne bodi po zmagi brez skerbi zavolj prihodnih skušnjav, morebiti da je sovražnik od tebe odstopil le delj tega, da bi te nepripravljenega tim hujše prijel, in tedaj gotovo premagal.

To so tedaj tisti pripomočki, s katerimi gotovo moreš premagati vsako skušnjavo, naj pride od ktere strani hoče: Moliti, krotiti svoje meso, varovati se bližnih grešnih priložnost, zvesto dopolnovati dolž-nosti svojega stanu, in večkrat vredno prejemati ssv. zakramente — in če prideš v skušnjavo ali bežati, ali se serčno vojskovati in Boga se spominjati, — po skušnjavi pa Boga hvaliti in se pripravljati za pri-hodne skušnjave.

S k l e p.

Ljubi moji! slišali ste, da je naš pot skoz življenje nevaren, ker je poln skušnjav; naš stari sovražnik, hudi duh, malopridni ljudje in naše lastno meso nas v peklensko sužnost, večno terpljenje pripraviti hoče. Pa imamo tudi zoper tote naše sovražnike močno orožje sv. molitve, sv. posta; nas brani delo in posebna gnada ssv. zakramentov; — zmaga je naša, če Bog nam pomaga in to orožje v rokah imamo. In če bo ta huda vojska z našim zadnim zdihljejem končana, porečemo

veselo s svetim Pavlom: Čas moje smerti je blizo, dobro vojsko sem vojskoval, tek dokončal, vero ohranil, in prihranjena mi je krona pravice, katero mi bo dal Gospod, pa ne le meni, ampak vsem, ki ljubijo njegov prihod; in pristopili nam bojo angeli in nas bojo prepeljali iz doline solz k našemu Očetu v nebesih, ki bode naše solze obrisal in nas venčal s krono nebeško. Amen.

Pridiga za 23. nedeljo in god obletnice posvečenja vseh cerkev.

(Govoril T. R. na M.)

(Dolžni smo obiskovati cerkev.)

„Danes je tej hiši izveličanje došlo.“ Luk. 19, 9.

U v o d.

Celo sveto evangelje, katerega ste ravno sedaj brati slišali, nam kaže dvoje: gorečo željo, katera je Caheja gnala, Jezusa viditi, in nezrekljivo srečo, katero je Cahej imel, sprejeti Jezusa v svojo hišo. — O da bi tudi mi vselej in goreče želeli, pri Jezusu biti, in njega neutrudeno obiskovati v cerkvah, gotovo bi bili srečni v življenju, potolaženi o smertnej uri, in veseli v brezkončnej večnosti!

Zares, o kako dober si ti, o Jezus! Tebi ni bilo zadosti, le iz nebes priti, nas obiskovati, ampak Tebi je dopadlo med nami vselej živeti, med nami stanovati v zakramentu presvetega rešnjega Telesa do konca sveta! O kako srečni smo mi, kristjani! ker nam ni treba delati daljnih potov, temuč malo minut, nekoliko korakov je zadosti, Jezusa viditi! Kdo tedaj ne bo pogosto obiskoval cerkev, kjer Jezus prebiva pod podobo belega kruha? Saj cerkev je hiša božja. — Danes bom govoril od dolžnosti cerkve obiskovati in rečem: Dolžni smo hiše božje obiskovati

1. zavoljo ljubezni, katera gre Jezusu;
2. zavoljo ljubezni, katera gre sam sebi. Pripravite se!

Razlaganje.

I. Ljubezen tirja ljubezni. Bog pa je ljubezen (I. Jan. 4, 16.) in tirja od nas čisto in popolno ljubezen; zakaj pisano je: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše, iz vse svoje moči, in iz svoje misli“, Luk. 10, 23. Ker pa smo dolžni ljubiti Boga čez vse, moramo visoko čislati tudi tiste kraje, katere si je izvolil sam Bog v svoje prebivališča. Lete nebeškemu kralju posvečene mesta se imenujejo cerkve; zakaj od cerkve je pisano, da je hiša božja, da je hiša molitve (Luk. 19, 46.) In zopet rečem, če smo dolžni Boga čez vse ljubiti, njega samega moliti, in njemu

samemu služiti, moramo tudi pogosto in radi hoditi v njegove hiše, v cerkve. Te ljubezni do hiše božje ves vnet zdihuje kraljevi prerok David: „Kako ljubeznjivi so tvoji šotori, o Gospod.“ Psal. 83, 1. In zares, kdo bi ne pogosto in spoštljivo, voljno in rad obiskoval cerkev? Kje nam Bog deli skupoma dobrote? Ali ne v cerkvi? Kristjan moj, in kristjana moja! glej tam kerstni kamen, kjer je tvoje ime v zlate bukve vecnega življenja vpisano; glej tukaj ucilno klop, od kodar se ti oznanuje božja beseda; glej tam sodni stol, kjer zgubljeno dušno zdravje zopet dobivaš; glej tu angeljsko mizo, kamor na nebeško ženitnino pristopaš; glej tamkej sveti tabernakel, kjer živi Jezus v presvetem rešnjem Telesu.

Ko se je Jezus na svojej zadnjaj hoji v Jeruzalem bližal mestu Jerihu, je čudo veliko število ljudi njega sprejemalo, vse se iz mesta terlo, tudi Cahej višji colnarjev, hiti Jezusa vidit in slišat; zakaj njegovi sv. nauki, katere je oznanoval, so se slišali daleč po vsej deželi; dobrote, katere je skazoval, so se pripovedovale od ust do ust; čudeži, katere je delal, so sloveli od mesta do mesta. Sedaj te prašam, ljubi brat moj in sestra moja! kje se slišijo Jezusovi nauki? kje se dele božje dobrote? kje se godé nar večí čudeži? Kje se gleda Jezusa? Ali ne v cerkvi? O pač, v cerkvi se bere sveto evangelje, v cerkvi se grehi odpuščajo in gnade delé; v cerkvi se lomi angeljski kruh; v cerkvi na altarju se spreminja kruh in vino v pravo telo Kristusovo: v cerkvi vidiš Jezusa v zakramentu presvetega rešnjega Telesa. Ali ne boš, kristjan, kristjana moja! rad hodil, rada hodila v cerkev? Ah, ako nočeš mene ubogati, posnemaj saj Caheja. Glej, Cahej je bil v visokej stopnji posvetne časti, bil je namreč višji colnarjev, je bil zelo bogat in premožen mož, ni bil judovske, temuč ajdovske vere, zraven tega še majhne postave. O koliko izgovorov za Caheja, domá ostati! Ali želja Jezusa viditi, premaga vse te zadržke. Precej, ko zve, da se Jezus bliža, ustane, hiti iz mesta, se meša med množico, in ker je bil majhne postave, zleze na figovo drevo. — Koliko izgovorov, v cerkev priti, ne iščejo pa mlačni kristjani? Enim je predaljna pot in preslabo vreme, drugim prehud mraz in prevelika vročina, tretjim preobilne posvetne opravila, in kako majhno bolehanje, četertim pomanjkanje na obleki in obutvi, petim celo lenoba in nemarnost. In kedar so shodi, somnji ali kake druge cerkvene slovesnosti, privre iz bližnjih in daljnih krajev toliko ljudi, da so cerkve znotraj nagačene in zunaj obsute, pa ne iz namena, Jezusa viditi in moliti, ampak da zijala prodajajo, po drugem spolu svoje nesramne oči pasejo, in pohujšanje dajejo, da igrajo, plešejo, se norčujejo. Kako resnično je to, nam žalostno spričuje vsakdanja skušnja. Še se ni spela po danem blagoslovu sveta pesem: „Nikdar nas ne zapusti, o Jezus vse

sladkosti! sedaj, vselej, naš zadnji čas, o bodi Jezus, ti pri nas“; še niso vratica tabernakelna zaperte, se že vse na somnišče razleti, tako, da od toliko kristjanov, redko kdo priteče, k popoldanjej službi božjej. O da bi saj pač hvaležnega Samarjana posnemali, in se od desetih saj eden v cerkev povernil, in Boga za toliko prejetih dobrot zahvalil! — Kaj tako mlačno obiskujemo cerkev, hišo božjo! kaj, tako zanikerno povračujemo dobrotljivemu Jezusu dolžne ljubezni!

Cerkev je svetišče božje. Ako bi bila cerkev poslopje posvetnega kralja, bi jo ljudje obsipali, da bi svojega kralja vidili; ako bi bila kako gledišče, kjer se šemi in nori, bi bila polna gledavcov; ako bi bila kako plešišče, kjer se gode in verti, bi bila nagačena; ako bi bila kako shajališče, kjer se igra in kratke čase uganja, bi bila vsa zasopljena; ali ker je cerkev hiša božja, hiša molitve, je veči del prazna in parna. Zdi se mi, da nad cerkvenimi vratami stoji tisti napis, katerega je sv. Pavl v Atenu bral: „Neznanemu Bogú.“ Djan. ap. 17, 23. — Kateri pa so vzroki, zavoljo katerih sedanji kristjani večidel obiskujejo cerkve? Eni zavoljo shodov in somnjev, drugi zavoljo kake cerkvene slovesnosti in kratkočasov, tretji zavoljo druge cerkvene zapovedi: Vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik sveto mašo slišati, četerti zavoljo navade, peti zavoljo dolgočasa, ker nimajo doma s kom govoriti, šesti zavoljo strahu pred ljudmi, da jih ne bodo brezbožnike šteli; le malo je pobožnih duš, katere s Petrom rečejo: Gospod! dobro je nam biti tukej v cerkvi pred Tvojim oblicjem.

Čudna zvezda se na nebu zasvetli. Modri jo zagledajo, in naglo na noge ustanejo, iskat novorojenega judovskega kralja. Ne straši jih daljna pot, ne bojé se grozovitnega Herodeža, seréno prašajo v Jeruzalemu: Kje je novorojeni kralj Judovski? In ko do Betlehema pridejo, in zvezda nad borno bajtico obstoji, se ne zavzamejo revne hišice; brez pomude v njo stopijo, tudi po ubogem pripravljene plenice jih ne plašé; temuč na svoje kolena pokleknejo, Jezusa molijo, in mu darujejo zlata, kadila in mire. — Kristjani moji! tudi mi imamo zvezdo, katera se od daleč svetli, in nam pot k Jezusu kaže. Ali veste, kako je tej zvezdi ime? Ona je cerkveni stolp ali turn, kateri kviško v nebo moli, svit te zvezde je mili glas broncenih zvonov, ki nas krog in krog v cerkev vabijo; verh stolpa je petelin vsajen. Kaj pa to pomeni? Petelin začne peti precej po polnoci, poje pogosto čez dan, in le proti večeru potiša. O kolikokrat smo klicani v cerkev, k službi božjej! Ali pogosto hodimo? O Bogu bodi potoženo! le po redkem, le malokdaj, in še nevoljni. Mi verjemo in spoznamo, da Jezus, Sin božji, Bog in clovek skupej, je za nas terpel in umerl, da nas je odrešil: in vendar odlagamo ga obiskovati v cerkvi, in se mu za toliko gnado zahvaliti. Mi verjemo in spoznamo, da je častljivo od smerti ustal, in v nebesa

šel, da sedi na desnici božjej in bo prišel nas sodit; in ga vendar v cerkvi ne prosimo, da bi bil nam grešnikom milostljiv, in nas k sebi v nebesa vzel. Mi verjemo in spoznamo, da nas Jezus ljubi, in da, akoravno v nebesih sedi, tudi tukej v cerkvi živi kakor Bog in clovek v zakramentu presvetega rešnjega Telesa; in vender ga mlačno molimo, slabo obiskujemo, in veči del le samega pustimo. — O posnemajmo tudi tukej Caheja. Cahej se ni mogel Jezusa nagledati, zato je pa tudi veseli glas zaslišal: „Stopi dol, danes moram v tvojej hiši ostati.“ Blagor tebi, pobožna duša! ako se ne navelicaš Jezusa v cerkvi častiti in moliti, vidila ga boš, kakor Simeon in Ana, tudi ti o smertnej uri, in v celej neznanej večnosti.

Kadar ima kdo komu kaj poverniti, se tudi med drugim navadno izgovarja, da nima priložnosti, in da ne more priti do tistega, kateremu je kaj dolžen. Mi kristjani smo dolžni poverniti Jezusu nasprotno ljubezen, in obiskovati ga v njegovej hiši. Ali bomo s temi praznimi izgovori sebe sleparili? Kratko nikdar! Za Caheja pa je veljal obojni izgovor. Kader je Jezus na svetu živel, ni učil le v enem mestu, ni skazoval dobrot le v enem kraju, ni delal čudežev le v enej deželi; temuč je hodil po celej svojej domačej deželi. Sedaj je bil v Nazaretu, sedaj v Kafarnaumu, sedaj v Jeruzalemu, sedaj v Samariji, sedaj v Tiru in Sidonu, sedaj v Desetomestju, sedaj v Judeji, sedaj v Galileji. Cahej pa je navezan na svoje opravila v Jerihu in ni mogel za Jezusom povsod hoditi. Ko je pa Izveličar do Jerihe prišel, mu gre brez odloga naproti. — Vsaka fara, vsaka duhovnija ima svojo cerkev; kjer je cerkev, tamkej so altarji; kjer so pa altarji, tam je tudi Jezus. — Cahej je bil majhne postave, in množica ljudi silno velika, zato zleze na figovo drevo, da Jezusa vidi. — V cerkvi stoji altar na zvišenem prostoru, nad tabernakelnom stoji tron, kamor se izpostavlja presveto rešnje Telo. Mašnik pri posvečenju sveto hostijo visoko povzdiguje, in kadar daje sveti blagoslov (žegen), se z monštranco okoli obrača, da Jezusa vsak lahko vidi, časti, moli. Kaj porečeš še, kristjan! da nimaš priložnosti Jezusa viditi? Vsak dan, pri vsakej svetej maši lahko Jezusa vidiš, ako le hočeš. — Ako bi bil Jezus pozemeljski kralj, bi bilo res težko k njemu priti; zakaj kralji in cesarji imajo stražo pred vratmi, k njim brez pripuščenja nobeden ne sme; zraven tega imajo dolocene dni v tednu, in ure v dnevu, kadaj da se sme ž njim govoriti. Kdor pred kralja pride, mora ob kratkem povedati svoje prošnje, svoje zadeve, in poterpežljivo čakati, da zasliši kako besedico iz njegovih ust; večkrat kralji ne razumé jezika, katerega prosivec govori, in mu dajo le po tolmaču povedati svojo voljo, svoje misli in svoje sklepe. — Kristjan moj! pred Jezusom, nebeškim kraljem, ni nobene straže, cerkvene vrata so več del celi dan odperte, vse ure na te čaka, se ne navelica

poslušati tvojih zdihljejev, tvojih prošenj. Jezus razumi ne le tvoj jezik, temuč on pozna in ve misli in želje tvojega sercá. Kolikor bolj dolgo se v cerkvi mudiš, in ž njim govoriš, rajše te posluša; sam ti k sercu govori: Le pojdi mirno in veselo domu; tvoje pobožne prošnje so uslišane, ako me le v resnici ljubiš.

Ali kakor so godernjali Judi takrat, ko je Jezus šel v hišo Cahejevo, tako oponašajo dan današnji malopridneži bogaječim dušam. Kdor rad in pogosto v cerkev hodi, kdor željno in vredno prejema sv. zakramente, kdor se še po sv. maši v tempeljnu mudi, in z Jezusom pogovarja: tega spačeni svet zaničljivo imenuje svetnika, svetnico; tega zasmehljivo šteje kvaternika, kvaternico. O kam smo prišli? Sloneti na strani nesramne Dalile, černiti in krasti poštenje in dobro ime svojega bližnjega v grešnih shajališcih, prodajati in zapravljati denar in premoženje, čas in zdravje v igrah: to šteje sedajni svet kratkočasno in prijetno, uljudno in dostojno. V cerkev pa hoditi, sveto mašo čez teden slišati, Jezusa v zakramentu presv. rešnjega Telesa moliti: to rečejo, je delo nizkega ženskega spola, je opravilo starih babic, je otročarija. O kako resnične so besede Jezusove: „Hvalim te, Oče, Gospod nebes in zemlje, da si to skrnil modrim in razumnim in razodel malim“, Mat. 14, 25. Nar hujša nesreča je, zgubiti Jezusa. Nar bridkejša žalost je občutila Marija, kadar je bila zgubila Jezusa, kader je bil pokopan. Kaj bi storile vi, pobožne duše! ako bi Jezus zginil iz tabernakelna, iz cerkve, in naših krajev? O vi bi posnemale nevesto v visokej pesmi: „Ustanem in grem po mestu, po ulicah, po tergu, prašam vse, ali ste vidili njega, katerega ljubi moja duša?“ Vis. pes. III. O ustanite vsi, in išcite Jezusa, dokler se najti da. V cerkvi ga najdete. Je tedaj res, kar sem rekel; mi smo dolžni cerkev obiskovati zavoljo ljubezni, katera gre Jezusu.

II. Mi moramo obiskovati cerkve tudi zavoljo ljubezni, katero smo sam sebi dolžni; zakaj kdor sam sebe ljubi, želi biti srečen in vesel. In katera je tista sreča in veselje, gnada in dobrota, ktere se vdeležimo, če obiskujemo cerkve? — Za Caheja je bila prva sreča, da se je Jezus pomudil pod drevesom, na katero je bil zlezal višji colnarjev, da ga je pogledal, in ž njim spregovoril; drugo veselje je bilo, da je Jezus blagovolil v njegovo hišo stopiti; tretja gnada je bila, da Cahej, poprej grešnik, sedaj pravičen postane; in četerta nar večja dobrota je bila, da so mu obljubljene in zagotovljene svete nebesa. — Glej tedaj kristjan moj! kristjana moja! dušne dobicke, katere tudi tebi naverženi bodo, ako le pridno in pobožno obiskuješ cerkve.

Perva sreča za te, keršanska duša! kader cerkev obiskuješ, je: da, ako se ti v cerkvi mudiš, vliva Jezus v tvoje serce sladko veselje, da, ako ti ves zamaknjen v svete misli gledaš na altar, Jezus svoje oči polne milosti na te obrača; da, ako se ti v duhu ž njim pogovarjaš, vnema On v tebi goreči ogenj nebeske sladkosti. Je tvoja vera mlačna, bo živa; je tvoje upanje slabo, bo terdno; je tvoja ljubezen merzla, bo gorka. Si žalosten, boš oveseljen; si slab, boš okrepcan; si bolen, boš ozdravel; si ubog, boš obogatel; si grešnik, boš opravičen; saj Jezus takole vabi nas vse: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obloženi; in jaz vas bom pokrepčal“, Mat. 11, 28. — Hodite in pridite v cerkev, vi mladenči in dekleta, vabi vas Jezus, vaš ženin, na ženitnino. — Hodite in pridite v cerkev vi, očetje in matere, gospodarji in gospodinje! Kosilo, obed, večerja je že pripravljena. — Hodite in pridite v cerkev vi, hlapci in dekle! vi delavci in dninarji! vi rokodelci in umetniki! vas zove hišni gospodar v svoj vinograd. — Jezus je rekel Caheju: Hitro stopi doli: danes moram v tvojo hišo iti, in v njej ostati; in Cahej je Jezusa ubogal, hitro je doli stopil, in njega sprejel v svojo hišo. Ah stopite tudi vi, grešniki in grešnice! stopite hitro doli iz dreva lenobe in nemarnosti, pojdite v cerkev, spremite Jezusa, pogovarjajte se ž njim. Saj večjega veselja ni, kakor Jezusa viditi, slišati, in ž njim govoriti, ker sam pravi: „Srečne oči, katere vidijo, kar vi vidite! Ker povem vam, da veliko prerokov in kraljev je hotlo viditi, in niso vidili; in slišati, kar vi slišite, in niso slišali.“ Luk. 10, 23.

Drugi dobiček, katerega dosežemo, ako pridno in spodobno obiskujemo cerkve, je napravljeno veselje, da stopi Jezus s svojo gnado pod streho našega serca, in se kot ženin združi s svojo nevesto, z našo dušo. Res je, da Jezus, kateri je prišel iskat in izveličat, kar je bilo zgubljenega, povsod terka s svojo gnado na grešnikovo serce, nar bolj mikavno pa ga le v cerkvi vabi, k Bogu se podati. Že prostorno in veličastno poslopje, sveta tihota, izveličanski strah, božja pričujočnost napolnuje pravičnega in grešnika s sveto grozo, in ga naganja k čistej ljubezni. Glej tam kerstno vodo, tisto rudeče morje, kjer si ušel hudičevej oblasti, in si na poti v obljubljeni dežel v svete nebesa. Glej tam spovednico, tisti ribnjak Siloe, kjer toliko slepih grešnikov spregleda, toliko gluhih spresliši, toliko kruljevih shodi, toliko bolnih ozdravi, toliko mertvih obudi, toliko ubozih obogati. Glej ta le prižnico, Sionsko goro, na katerej Bog po angelih nove zaveze oznanuje svoje evangelje. Glej tam obhajilnik, Gospodova miza, kjer se toliko tisuč in milijonov duš nahranuje nebeskim kruhom. Glej tam, Kalvarski hrib, kjer se Jezus

nedolžno jagne vsak dan daruje svojemu Očetu. Glej tam prestol ali tron verh Tabora, kjer Jezus kraljuje, zagernjen pod podobo belega kruha. O sveti kraji! o veseli spominki! Lepe in zale so poslopja kraljev in cesarjev, še bolj veličastne so cerkve, kjer prebiva Jezus, kralj vseh kraljev, gospod vseh gospodov. Salomonova modrost in njegovo bogastvo je slovelo daleč po svetu; kraljica Sabinska je stermela nad lepoto njegove hiše, in modrostjo, katera je iz Salomonovih ust govorila, sama je rekla, da to, kar je slišala, ni še senca memo tega, kar je vidila (III. kralj 10); in vendar udari Jezus na svoje persi rekoč: „Veči kakor Salomon je ta.“ Mat. 12, 42. Velik je bil prerok Jona, ker na njegovo pridigo so se pokorili Ninivičani s kraljem in živino vred; še veči, kakor Jona sem jaz, govori Jezus, Mat. 12, 41., ker v mojem imenu „Jezus“ pripogujejo angeli v nebesih svoje kolena, se tresejo kralji na zemlji in trepetajo zaveženi duhovi v peklu. — Če je Cahej neutegoma Jezusa ubogal, njega vesel spremil v svojo hišo, in mu kosilo pripravil; ali ne boš ti, brat moj! rad slišal milega glasu brončenih zvonov, hitro stopil v njegovo hišo, v cerkev, in pri njegovej mizi sedel? — Če je kraljica Sabinska iz daljnih dežel prišla, vidit in slišat Salamona kralja: ali ne boš ti, sestra moja! nekoliko stopinj storila, molit Jezusa, nebeškega kralja v zakramentu presvetega rešnjega Telesa, slišat iz njegovih ust besede svetega evangelja, in klecala kakor Magdalena pri njegovih nogah? — Če so Ninivičani na Jonovo pridigo pokoro delali, se postili in jokali, ostre oblačila oblekli, pepelom se potrosili; ali ne boš ti, grešnik in grešnica! solznih oči, objokanega serca, ves skesan preklel svoje grehe; ves omehčen zapustil svoje hudobije? se spreobernil? se poboljšal? — Ah posnemaj dalje Caheja.

Tretja gnada, katero nam deli pogostno obiskovati cerkve, je, da se spreoberne grešnik v pravičnega. O koliko Cahejev, zastaranih grešnikov in grešnic, je v cerkvi slišalo, kako jih vabi in klice znotranja gnada božja, kako jih opominovajo in svariijo spovedniki, žugajo in strahovajo pridgarji, in je zapustilo svoj poprejšnji grešni stan! — Koliko goljufov in krivicnikov je s Cahejem vred povernilo ukradeno in ptuje blago, popravilo storjene krivice, poravnalo storjene škode, razdelilo med uboge svoje premoženje, zapustilo nevarni svet, se podalo v puste samote, se ostro pokorilo in izvelicalo! — O koliko je razbojnikov in hudodelnikov, necistnikov in prešestnikov, vsi skesani in objokani so terkali v kakem kotu cerkve, kakor evangeljski colnar, na svoje persi, rekoč: Gospod bodi meni grešniku milostljiv, in so šli po prejetih svetih zakramentih opraviceni na svoj dom! — O kolik razuzdanih mladencev in ne-

sramnih deklet jo po besedah marskaterega evangelijskega oznanovavca, kakor Avgustin po Ambroževih pridigah, preklelo svojo meseno sladnost, razderlo grešno znanje, zapustilo nevarne priložnosti, in se podalo na pravo pot keršanskega življenja! — Koliko neusmiljenih sovražnikov in serditih moštovavcov je na znotranji glas gnade božje, kakor sv. Joan Gualbert, odpustilo svojim neprijatlom, ljubilo svoje nasprotnike, in z Jezusom prosilo: „Oče! odpusti njim, saj ne vedo, kaj delajo!“ — Pa h čemu bom še dalje govoril? saj je današnje sv. evangelje očiten dokaz, kaj se pravi greh zapustiti in pokoro delati? Ali ni Jezus Caheju rekel: „Danes je tej hiši izveličanje došlo?“

Četerto in zadnje veselje za kristjana, kateri rad in pobožno obiskuje cerkev tukaj v solznej dolini, je, da se mu odprejo vrata v angeljski tempelj, v svete nebesa. — Že se približuje tisti strašni dan, poln bolečin in grenkih bridkosti; že se bliža tista žalostna ura, kadar boš ti kristjan moj! na smertnej postelji ležal. Že stopa k tebi Jezusov namestnik, te opominja, te prosi: Brat moj! sestra moja! še nekoliko minut, in tvoje življenje je pri kraju. Očisti svojo vest, umi svoje sercé, operi svojo dušo, spravi se z Gospodom. Sedaj zapoje zvon, mili glas malega zvončika se sliši in bliža, mašnik stavi nogo čez prag in stopivši v izbo, kjer bolnik leži, reče: „Mir tej hiši, in vsem njenim prebivavcem.“ Sedaj položi presveto rešnje Telo na pertom pogernjeno mizo, poklekne, moli, ustane, poškropi žegnanoj vodoj hram in bolnika, in prosi: „Pošlji, gospod! pomoč bolniku iz Svetega, bodi njemu močen turn zoper njegove dušne sovražnike.“ Po očitnej spovedi, in po podeljenej odvezi, vzame mašnik sveto hostijo v svoje roke, se oberne k bolniku, ter reče: Glej Jagne božje, katero grehe sveta odjemlje, in pristavi trikrat: „Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci le besedo, in ozdravljena bo moja duša.“ Potem stopi k bolniku, ga obhaja rekoč: „Vzemi, brat, vži sestra! popotnico Telesa Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri naj te varje pred hudobnim sovražnikom, in pripelje v večno življenje. Amen.“ Bolnik glavo vzdigne, ponižno pogleda Jagne božje, odpre usta, vžije sveto hostijo, in obudi živo vero, terdno zaupanje, gorečo ljubezen in hvali usmiljenega in sladkega Jezusa, katerega je pobožno v cerkvi molil, in katerega se veseli viditi po kratkem terpljenju v svetem rajju.

S k l e p.

Ljubi poslušavci moji! po smerti nam je le dvojno odločeno: ali se veseliti enkrat pri Jezusu v nebesih, ali goreti na vekomaj v peklju. Kar si izberemo, to bomo imeli, kakor si zaslužimo, tako

bomo prejeli. Kar bomo sejali, to bomo tudi želi. Kamor drevo maji, tje tudi obleži. Dobro drevo prinaša dober sad, malopridno drevo pa malopriden sad. Ako tu na zemlji pogosto, spodobno in pobožno obiskujemo tempelj božji, nas bo Jezus vzel v hišo svojega nebeškega Očeta, rekoč: „Zvesti in pridni hlapec! stopi noter v veselje svojega Gospoda“, Mat. 25, 21. Ako se pa ogibamo božjih hiš, ako sramujemo se cerkvenih pobožnost, se nam bo skrnil Jezus s svojo gnado o smertnej uri, in pri sodbi zagromel: „Vas ne poznam, odkod da ste, poberite se proč od mene“, Luk. 13, 27. — Oh, da ne bomo enkrat slišali tako strašne sodbe: obiskujmo hišo božjo, hodimo v cerkev, molimo Jezusa, saj to tirja od nas ljubezen, katera gre Jezusu, in katero smo sam sebi dolžni. „Danes smo tukej v cerkvi božjej, daj o Jezus! da bomo enkrat gori v nebeškem Jeruzalemu. O usmiljeni, o dobrotljivi, o sladki Jezus! ponižno te prosimo, podpiraj s svojo gnado naše želje, da bomo pogosto, pridno, pobožno obiskovali tukaj na zemlji Tvojo hišo, sveto cerkev, sprejmi nas spokorjene romarje po tem revnem življenju v obljubljeni deželo, v večno veselje, v svete nebesa.“ Amen.

Pridiga za štirindvajseto nedeljo po binkoštih.

(Govoril M. H.)

(Telesna bolezen — dušno zdravje.)

„Jezus je stegnul roko, in se ga je dotaknul, rekoč: Hočem, bodi očiščen.“ Mat. 8, 3.

U v o d.

Nar rajše in nar lepše se je razodevala milost ljubeznivega Izveličarja na revnih in potrebnih. Kdo sošteje vse tiste, katerim je usmiljeni Jezus iz rev in težav pomagal, ktere je boleznim rešil? Danešnje evangelje nam pravi od dveh bolnikov, ktera je Jezus čudovitno ozdravil. Gobov pade pred njega in prosi: Gospod! ako hočeš, me moreš očistiti. Jezus stegne roko, se ga dotakne, in reče: Hočem, bodi očiščen. In nesrečni mož je zdrav in čist svojih gob. Jezus hodi dalej, in ko do Kafarnauma pride, stopi ajdovski stotnik k njemu, in prosi pomoči za svojega bolnega hlapca, prosi tako ponižno in zaupljivo, da se Jezus sam čudi nad terdno vero ajdovskega moža. Brez da bi bolnika vidil, po svojej vsemogočnej besedi: Pojdi, in kakor si veroval, se naj ti zgodi — ozdravi hlapca hude boleznim.

Ljubi moji! ni dvomiti, da sta ozdravljeni hlapec s svojim žlahtnodušnim stotnikom vred, kakor tudi očiščeni gobovi mogoč-

nega pomočnika Jezusa za odrešenika spoznala in se njegovim učencem pridružila. Nikar le telesne bolezni je ozdravljaj Jezus, timveč dušne slepote in hudobe; rad je po telesu ozdravljenim dajal, ga prav spoznati in po njem izveličati se. Ravno tako še dan današnji marsikteri kristjan po telesnej bolezni k spoznanju svojega izveličanja pride, in med tem, da truplo bolehuje, duša se ozdravi. Da je potem toraj telesna bolezen velika dobrota za človeka, kaže moja današnja pridiga, in jaz pravim:

Telesna bolezen — dušno zdravje. Poslušajte!

Razlaganje.

Da nas bolezni tarejo, izvira kakor vse drugo hudó na svetu iz poerbanega greha. Izveličar Jezus Kristus je za naše in vsega sveta grehe umerl in po svojem bridkem terpljenju na križu dolga in večne kazni greha nas odrešil; časne kazni greha pa, bolezen, bolečine, reve, preganjanje in druge nadloge so ostale. Časne reve in nadloge so ostale nam v izveličanje. V gnadi in po božjej podobi ustvarjeni Adam je grešil; in prirojeno svetost zapravlil, ker je v raju le veselje poznal, ne pa nadlog; nam pa, ki smo po Kristusu rešeni, ki smo pri sv. kerstu gnado božjo dobili, je neskončno modri Bog reve in bolečine odločil, da se z njimi serčno bojujemo, v posvetne dobrote ne zaljubimo, gnado božjo ne zgubimo in nebeški raj si pridobivamo. Vsako terpljenje in bojevanje napeljuje človeka svet premagati in za nebesa skerbeti; tako je tudi telesna bolezen v zdravje in izveličanje neumerljive duše. Bolezen da človeku pregrešen stan svoje duše spoznati, se vredno spokoriti in si večne zaslužbe pridobivati.

1. Bolezen da človeku nesrečni svoj pregrešni stan, gerdoba svoje duše spoznati. — Današnje evangelje pripoveduje od gobovega, ki ga je Jezus ozdravil. Gobe so strašna bolezen jutrovih dežel. Život je gerdimi gobami ali krastami osut, v njih rastejo červi, ki meso grizejo, da po koscih odpadajo, sapa gobovega ni za prestati. Tako živi sirota po dvajsti, trideset let, terpi strašnih bolečin, dokler da ga mila smert pobere. Gobova bolezen, kjer človek ni človeku podoben in je gnusoba vsem, ki ga zagledajo, je podoba nesrecne duše, kader je smertnim grehom obložena. Duša v smertnem grehu je gerdoba in gnusoba Bogu in nebeškim duhovom. Pa kdo to porajta? Glej! kako se ljudje bahajo svoje telesne lepote, kako se štima mladenč everstega in šibkega života; kako se štima deklica svojega rudečega lica, svojih bistrih oči. Glej! kako lepša marsikteri svoj ničemurni život z dragimi oblačili in se baha svojega bogastva in visokega stanu! Oh nesrečni!

slepici! kaka pa je z vašo neumerljivo dušo! Kaj pomaga ničemurni umerljivi život, ki bode v kratkem hrana červcev in gnjilobe, lepšati, ker revna neumerljiva duša v grešnej gerdobi tiči? Kdo zamore vaše slepote prav živo vas prepričati? Bolj ko vse besede je marsikterega podučila bolezen. Tam na bolni postelji obledijo cveteče lica otemni goreče oko, in vse lepe oblačila, vse prevzetne vednosti, bolečine in žalosti ne morejo potažiti. Tam prejde časna prevzetnost, in bolnik se ne ubrani, tudi stan svoje duše pregledovati in spoznati, koliko je dobrega zamudil, koliko je hudega storil, kako revna, zanemarana in omadežana da je neumerljiva duša. Blagor tebi revni bolnik! ako vse to očitno spoznaš in se te priserčna grevenga loti in ti z božjo gnado po sv. zakramentih sežeš, se čisto in obžalovavno spoveš, svojo dušo očistiš in z gnado božjo olepšaš; blagor tebi, glej ko ti je telo bolehovalo, je ti duša ozdravela. Taka se je godila sv. Ignaciju Lojolanu. Bil je Ignaci v svojih mladih dneh vojšak, oficir ali častnik, in je kakor drugi tovarši svojega stanu bolj za veselovanje in za kratke čase, kakor za čednost in pobožnost se maral. Oblegali so mesto Pampeluno, in Ignaci je bil v boju nevarno ranjen. Globoka rana se le počasi celi, in od dolgega časa praša bolni oficir po bukvah, da bi jih na svojej bolnej postelji prebiral. Podajo mu sv. pismo in življenje svetnikov. Ignaci prebira in prebira in spozna jasno, da je njegova zanemarana duša bolj bolna, kakor ranjeno telo. Zalostni grešni stan svoje duše ga globoko prešine, grevenga ga obide, in ko je njegova telesna rana zacelena, ustane Ignaci ves drug in poboljšan in spreobrnjen človek. Postal je imeniten svetnik, in toliko je za sv. vero prestal, si prizadeval in opravil, da ga velikega dobrotnika katoljske cerkve častimo. O srečna bolezen, kjer grešnik svoj nesrečni stan spozna, in kjer bolehuje truplo, duša se ozdravi.

2. Bolezen je nam v izveličanje, ker nam priložnost daje, časne kazni naših grehov poslužiti. V zakramentu sv. pokore se spokornjenemu kristjanu greh in večna, to je peklenska kazen ali štrafa greha odpusti in izbriše, pa ostanejo še časne kazni in spokorila, ki jih mora grešnik sam nositi in terpeti že na tem svetu, če ne, po smerti v vicah. Kaj so svoje dni vneti spokorniki počeli, časne kazni svojih grehov poslužiti! Podajali so se v temne loge in samotne pušcave, kjer niso imeli druge tovaršije, ko divje zverine, so se postili, zatajevali in noč in dan svoje grehe obžalovali. Drugi so se v samostane zakopali in tam pri ostrem postu in slednje reči človeka premišljevaje pokoro delali. Še drugi so po nevarnih in težavnih potih v sveto deželo romali, in v kazen svojih grehov nar hujše in nar večje nadloge voljno nosili. Vsi

leti so si nakladali nar ostrejše spokorila, za svoje grehe terpeti in pokoro delati. Kristjanski bratje in sestre! tudi mi smo že močno in veliko grešili, in usmiljeni Bog je nam v zakramentu sv. pokore odpustil dolg in večno kazen greha; pa časne kazni greha moramo sami terpeti že v tem življenji ali po smerti v vicah. Glejte imenitno spokorilo nam je bolezen, ako njene bolečine voljno in ponižno terpimo. Bolezen so vice na zemlji; ona nas omiva madežev greha, da tam pred gledamo obličje božje. O neskončna milost božja! kadar tukaj bolen ležim na svojej postelji, zdihujem in terpim, izbríše usmiljeni Bog kazni mojih grehov, krajša mi ure strašnih vic, in čisti mojo dušo. Gospod! jaz se ne bojim bolezní, ako je mi v izveličanje; le to te prosim, daj mi bolezen voljno in ponižno nositi, da, kadar me tukej žgeš, tepeš in kaznuješ, mi tam prizanesesh. Naj terpi in bolehuje truplo, da le duša se čisti in oživlja.

3. Bolna postelj je za dušo kraj in čas setve za večnost, kjer rastejo lepe čednosti: zaupanje, poterpežljivost in udanost v božjo voljo, kjer si keršanski bolnik zakladov za večnost nabira. Bolni brat in sestra moja! pri tvojej postelji stojé angelci božji; vsako bolečino, katero voljno terpiš, vsak pohleven zdihlej, vsako sveto misel tvojega serca, vsak očenaš, ki ga v hudej bolečini požebraš, vsak lep nauk, ki ga z besedo ali po lepem izgledu hišnim daješ, vse, vse pisajo ti v bukve življenja. O terpi voljno, daruj Bogu svoje bolečine, toži njemu svojo britkost, toči njemu svoje solze. „Blagor jim, ki žalujejo in jokajo, oni bojo razveseljeni.“ Bolezen, ki tvoje telo tare, ti bo dušo izveličala. Bolna postelja je šola svetosti. To vidimo na sv. Lidvini. Lidvina je bila rojena leta 1380 na Holandskem v mestu Sidam. Bila je čudno lepega in ljubezniviga obraza in života, da jo je več mladenčev v zakon svatovalo. Lidvina, ki je svoje mlado življenje nebeškemu ženinu Jezusu v dar dala, je Boga goreče prosila, da nevarno telesno lepoto naj jej odvzeme in nje čistost obvaruje. Bila je petnajst let stara, ko po zimi na ledu pade, in si rebro zlomi. Od te dobe začenna nje bolezen. Veliko let ni mogla ne hoditi ne stati, še manj ktereга uda brez naj hujše bolečine geniti. Zavoljo zlomljenega rebra se jej je nabrala gerda gnojna rana, ki je červov mergolela. Ves život jej je otekel, prava roka se jej je turov nabrala, in celo odrevenela. Po glavi jo je neprenehoma tergalo in bodlo, kakor da bi bila samih nožev ali igel polna. V ustih so jo zobje strašno boleli, gerlo je bilo močno bolešno, in huda merzlica jo je vsak dan tresla. Kaj bi vam dalej pravil? Skoraj ni bilo bolezní, ktere bi Lidvina ne imela terpeti. In poslušajte! take strašne bolezní je terpela Lidvina celih 38 let! Vsa nje moč je bla, Jezusovo terpljenje premišljevatí in

presveto rešne telo prejemati. Pa v nje bolehnem, posnetem in ranjenem telesu je bivala čista in nedolžna duša, ki je po svojej potpežljivosti in voljnosti nebeško krono si služila.

S k l e p.

Ljubi kristjan! jaz ti ukazujem, da bi imel kakor sv. Lidvina za bolezen Boga prositi, pa to te prosim: Pride bolezen, naj ti bo duši v zdravje in izvelicanje. Kader zboli tvoj život, preglej, ali je ti duša zdrava in v stanu gnade božje. Ako najdeš, da je tvoja duša gobova, z grešno gerdobo omadežana, oh očisti in ozdravi jo po vrednej spovedi, posveti jo s svetim telesom Jezusovim; terpi volno in ponižno vse svoje bolečine; prosi Jezusa, da bojo tvoje bolečine in težave v pokoro tvojih grehov, v zaslužbo večnega življenja. Amen.

Pridiga za praznik vseh svetnikov.

(Od občestva svetnikov.)

„Po tem sim vidil veliko trumo, ktere ni mogel nobeden sošteti.“ Jan. 7, 9.

U v o d.

Vsak dan celega leta obhajamo spomin enega svetnika ali svetnice; danes pa obhajamo častitni in veseli spomin vseh svetnikov, to je: tistih srečnih kristjanov, ki so tukaj na zemlji brumno živeli, v gnadi božje zamerli, in sedaj tam v nebeškem raji uživljajo večnega veselja pri svojem nebeškem Očetu. —

Veliko, veliko je takih izvoljenih bratov in sester, veliko je svetnikov in svetnic v nebesih; zakaj sv. apostel Janez, pred katerim so bile sv. nebesa odperte, v svojem skrivnem razodetju, pravi: „Po tem sem vidil veliko trumo, ktere ni mogel nobeden sošteti, od vseh narodov in krajev — iz vseh ljudstev in jezikov.“

Nikar le samo danes, ko spomin vseh svetnikov praznujemo; — nikar samo vsak dan, ko praznik enega svetnika ali svetnice obhajamo, smo dolžni, se spominjati svetnikov in svetnic božjih, temuč kolikorkrat mi sveto apostolsko vero žebramo; tam se ja pravi: „Verujem gmajno ali občestvo svetnikov.“ Velikokrat toraj se mi svetnikov božjih spominjamo — velikokobart mi izrekamo: Verujem gmajno svetnikov; — pa vendar se za res nahaja kristjanov, ki teh besed prav ne zastopijo. Zato bodem jaz danes — na praznik vseh svetnikov k vam govoril:

„Od gmajne ali občestva svetnikov!“ Bodite pripravljeni!

Razlaganje.

Besede: „Občestvo svetnikov“ pomenjajo zavezo in družbo vseh pravovernikov, ki jo med seboj imajo. Živi verni, svetniki v nebesih in duše v vica, so v občestvu svetnikov, ali imajo zavezo med seboj. — K gmajni svetnikov toraj slišijo:

1. Vsi živi kristjani na zemlji. —

Vsi kristjani na zemlji imajo ja enega odrešenika in izveličarja Jezusa Kristusa — vsi imajo le eno sveto vero — vsi imajo sedem sv. zakramentov — vsi enega papeža in nar višjega namestnika Jezusa Kristusa — vsi kristjani imajo le eno upanje: po smerti se na večno izveličati; — vsi kristjani imajo le eno nar večjo zapoved: „Ljubiti Boga čez vse in bližnjega kakor sam sebe.“

Glejte, ljubi poslušavci! Vsi kristjani po celem svetu imajo le eno vero — eno zaupanje in le eno ljubezen: so toraj vsi le eno občestvo — občestvo svetnikov, in imajo zavezo med seboj. Zato pravi sv. Pavl: „Vi vsi ste Kristusovo telo, in udje med seboj“, Ef. 4, 25. O to je vesela resnica, da smo mi kristjani v zavezi med seboj; vse daritve sv. maše — vse dobre dela — po celem svetu so tudi nam k pridu in izveličanju — tudi nam pomagajo. Zato ubogi siromak, ki ne moreš dobrih del doprinašati — ti bolnik! ki ne moreš sam k božjej službi hoditi; glej tudi ti si moreš služiti zakladov za nebesa; le vsak dan delaj dober namen, sklepaj se v vse dobre dela po celem svetu: in vse dobre dela bojo tudi tebi v izveličanje. — Mi smo med seboj le eno občestvo — le ena velika bratovšina: za to ljubimo se med seboj, kakor bratje in sestre; pomagajmo in tolažimo eden drugega v križih in nadlogah; — učimo eden drugega brumno in lepo živeti, greha se varovati, in prosimo Boga, da On nas vse razsvetluje in podpira, da bomo vsi izveličani. —

Mi smo v gmajni svetnikov: za to živimo tudi kakor svetniki; zakaj sv. apostel Pavl uči: „Božja volja je vaše posvečenje!“ I. Tes. 4, 3. Ako smo mi le mertvi udje občestva svetnikov — smo le lulika med pšenico, in bodemo v večni ogenj verženi. —

V gmajno svetnikov slišijo:

2. Angeli in svetniki v nebesih. —

Angeli in svetniki v nebesih so z nami v družbi; oni nas ljubijo, kakor bratje in sestre — oni Boga za nas prosijo, in skerbé, da bi tudi v nebesa prišli, in ž njimi Boga hvalili vekomaj; — oni so žalostni, ko vidijo ljudi grešiti in Boga žaliti; pa se veselijo, kedar se kak grešnik poboljša. Kristus sam ja pravi, Luk. 15, 7.:

„Pri angeljih v nebesih je veliko veselje zavolj grešnika, ki se poboljša.“ To nam delajo svetniki v nebesih, kaj smo pa mi njim dolžni, kako imamo svetnike prav častiti? —

Naj prej smo dolžni, hvaliti Boga neskončno dobrega, ki je svetnikom toliko usmiljenja in pomoči dal, vse skušnjave srečno premagati — greha se varovati, in priti v večno izveličanje; zakaj, Jak. 1, 17.: „Vsak nar boljši in popolnoma dar pride od Oceta svetlobe“ — od Oceta v nebesih.

Smo dolžni posnemati svetnikov lepe izgleda ali eksemplarne. —

Poglejte nebesa: tam gorej so sv. aposteljni in učenci Gospodovi, vse so zapustili in za Jezusom hodili. Bodimo tudi mi pripravljene: vse posvetno, kar imamo, za nebeško kraljestvo dati, ako bi to večni Bog od nas hotel: „Iščite nar poprej nebeškega kraljestva, in nja pravice; vse drugo bode vam priverženo“, Mat. 6, 33. V nebesih so sv. marterniki, ki so zavoljo Boga vse svoje blago in veselje — kerv in življenje dali; bodimo tudi mi poterpežljivi v svojih križih in težavah; zakaj: „Terpljenje sedajnega časa ni veliko proti prihodnej časti, katera se bo nad nami razodela“, Rimlj. 8, 18. V nebesih so tudi sv. spokorniki, kateri so v greh padli, pa z božjo pomočjo spet ustali, in ostro pokoro delali celo življenje. Ako smo mi nesrečni bili, Boga razžaliti in v greh zabresti — o le ustanimo z božjo pomočjo iz grešnega spanja — delajmo pravo — resnično pokoro; zakaj le tako pridejo grešniki v nebeško kraljestvo: „Delajte dober sad pokore!“ Mat. 3, 8. V nebesih so tudi čisti mladenči in device, ki so svojo nedolžnost in čistost do smerti ohranili — in rajši vse martre in smert preterpeli, kakor svojega nebeškega ženina Jezusa zapustili; — ohranite tudi, vi keršanski mladenči in dekleta! svojo čistost in poštenje, varite se slabe tovaršije — in nesramnih zapeljivcev; zakaj: „Le čist rod pri Bogu in ljudeh svojo hvalo ima; in le ti, ki so čistega serca, bojo Boga gledali!“ — To se pravi svetnike prav častiti: od njih se učiti, brumno in keršansko živeti.

Da je ravno velikobart težko greha se varovati; pa vendar je vselej mogoče: kar so oni zamogli, tudi mi zamoremo; — oni za nas Boga prosijo — in nam pomagajo: „Vse zamoremo v tem, ki z nami dela“, Fil. 4, 13. — Svetnike posnemati, in jih na pomoč klicati, se pravi, jih prav častiti. —

K občestvu svetnikov še slišijo:

3. verne duše v vicah. —

Ljubezen je močnejša kakor smert — ona sega čez grob; po ljubezni tudi zavezo imamo z dušami v vicah. Verne duše so

v gnadi božjej zamerle; pa vendar še niso v nebeškem kraljestvu; one so še zadržane v tistem grozovitnem kraju strašnih vic, kjer se čistijo vseh madežev, da bojo bele kakor sneg in čiste kakor zlato, predenj pojdejo pred božje obličje. Tamkej terpijo neizrečeno terpljenje; zakaj: „Ogenj, kateri duše v vicah pokori, pravi sv. Avguštin, če ravno ni večer, je vendar hujši, kakor vse bolečine, ki jih človek kdaj v tem življenji terpeti zamore“; ja sv. škof Ciril uči: „da ni ga razločka med terpljenjem vernih duš v vicah, in obsojenih v pekli, kakor da je prvih terpljenje le časno, drugih pa večno.“ —

Ravno juterni dan je sv. katoliška cerkev ustavila, da bi se spomnili vernih duš v vicah. O ljubi moji! tudi mi imamo že znancev tam v večnosti; morebiti da naše pomoči potrebujejo: morebiti naši rajni starši, bratje, sestre, znanci in prijatelji čakajo na našo staro prijaznost in ljubezen, in v svojej revšini nam kličejo: „Usmiliti se nas saj vi prijatli, zakaj Gospodova roka nas je zadela“, Job. 19, 21. Kdo bi bil tako nehvaležnega serca, da bi se svojih ljubih rajnih ne usmilitil, ki potrebujejo naše pomoči; vsak iz med nas enega alj drugega med mrtvimi ima, katerim je iz hvaležnosti pomagati dolžen. O le pristopimo njim in molimo za nje, zakaj: „Sveta in dobra misel je, za mrtve moliti, da bi bli grehov rešeni“; II. Mak. 12, 16. Pomagajmo njim z daritvo sv. maše, ki se Bogu za žive in mrtve opravlja; — pa tudi drugimi dobrimi deli. Oče nebeški gleda na naše serca in kakor njemu dopada, da se živi med seboj ljubijo, tako njemu dopade, kedar živi svojih mrtvih ne zabijo; — Oče nebeški bo uslišal naše ljubeznive prošnje — bo rešil verne duše iz vic, in vzel jih v večno izveličanje! Kdor je drugim milosti skazoval, bode milosti našel: „S katero mero vi merite, se bode vam nazaj merilo“, Mat. 4, 24.

S k l e p.

Bili smo sedaj, andohtljivi poslušavci! na zemlji, v nebesih in v vicah! slišali smo, da živi verni na zemlji — svetniki v nebesih — in verne duše v vicah zavezo med seboj imajo, da vsi ti k velikej bratovšini slišijo, ktera se imenuje: občestvo ali gmajna svetnikov. Ljubimo se toraj med seboj, kakor bratje in sestre — pomagajmo eden drugemu brumno in lepo živeti in večno se izveličati; — prosimo tudi naše brate in sestre tam gorej v veselih nebesih — klicimo jih na pomoč in učimo se od njih, po pravem poti v nebesa hoditi. — Ne pozabimo pa tudi svojih bratov in sester v vicah, priskočimo njim na pomoč, da bodejo rešeni svojih hudih rev in vzeti v kraljestvo večnega veselja. — Prosimo nebeškega Očeta za gnado in moč, tako živeti, da pridemo v sveti raj; kjer se bomo z vsemi svetniki in svetnicami, z vsemi našimi rajnimi veselili večne čase! Amen.

Kerščanski nauki.

XIV. Glej katek.: „Od štirih poslednjih reči.“

U v o d.

Ustali bodemo, kakor smo se poslednjokrat učili, enkrat iz grobov in stopili vsi z dušo in s telesom pred božjega sodnika. Bog bude konec sveta vse ljudi še enkrat sodil. Veselite se, ki po krivici terpite, veselite se; zakaj sodni dan se bude vsa krivica razodela. Tresite se pa vi hinavci in skrivni grešniki; zakaj vse hudobije bojo prišle na dan! In ko bude vse že očitno in sojeno, se bude začela večnost, kakor žebriamo v apostoljskej veri: „Verujem večno življenje.“ Večno življenje je pa dvojno, kakor Jezus pravi: „Brunni bojo posedli kraljestvo nebeškega Očeta, katero jim je pripravljeno od začetka sveta, — hudobni pa pojdejo v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim služabnikom.“ Od večnega življenja tudi jaz danes govorim in rečem: Večno življenje je dvojno:

1. Življenje večno srečno, in

2. življenje večno nesrečno. Poslušajte!

Razlaganje.

I. Življenje večno srečno se tudi pravi svete nebesa, to je srečni kraj, kjer se Bog svojim služabnikom od obličja do obličja razodevai in je on sam njih nad vse veliko plačilo.

Nebeškega veselja na tem svetu še nobeden ni občutil, tudi ga nihčér zapopasti in občutiti ne more: „Nobeno oko še ni vidilo, nobeno uho še ni slišalo, in nobeno serce še ni občutilo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo“, 1. Kor. 2, 9. Pa to, kar nam sv. vera pripoveduje od nebeškega veselja, nam priča, da nebeško veselje je neizrečeno veliko. Jezus, ki od njega govori, reče svojim učencem: Veselite se, in od veselja poskakujte, ker vaše plačilo je obilno v nebesih.

1. Izvoljeni bodo pri svojem nebeškem Očetu prebivali, bodo Boga od obličja do obličja gledali, ga ljubili in uživali. Jezus, ki je vedel, kako dobro je pri nebeškem Očetu biti, je tolikokrat z velikim veseljem svojim učencem rekel: Grem k Očetu. Aposteljmi, od Jezusa podučeni, so se grozno veselili v hišo nebeškega Očeta priti, in marterniki so, v terdnem zaupanju nebeško veselje dobiti, vse martre veseli preterpeli.

2. Izvoljeni bodo z Jezusom vékomaj živeli in gledali čast, katero mu je Oče v nebesih dal. „Mi bomo z njim vred kviško vzeti v oblakih Kristusu na proti, in tako bomo za vselej z Gospodom.“ 1. Tesal. 4, 16. „Preljubi, zdej smo otroci božji, in še

ni na dan prišlo, kaj bomo. Vemo, da, kader se bo prikazal, bomo njemu podobni, ker ga bomo vidili kakor je.“ 1. Jan. 3, 2.

3. Bodo v družini svetnikov in angeljev, in bodo angeljem enaki in ločeni od vseh hudobnih ljudi. Velik prepad bo med izvoljenimi in pogubljenimi, da izveličani, če bi tudi hotli k pogubljenim iti, ne bodo mogli, in pogubljeni ne do izveličanih. Luk. 16, 26.

4. V nebesih ne bodo počutili nobenega tudi nar manjšega zlega ne na duši, ne na telesu, ne strahu, ne smerti, ne skušnjav ali kaj drugega hudega, pozabili bodo vse terpljenje na svetu, ker bodo le veseli večno življenje, čast in vse dobro vekomaj uživali. „Bog bo zbrisal vse solze od njih oči, smerti ne bo več, tudi ne žalovanja, ne vpitja in bolečine ne bo več, ker je prvo minulo.“ Skriv. raz. 21, 4. „Svetniki bodo nasiteni po obilnosti Gospodove hiše, in Bog jih bo s potokom svojega veselja napajal.“ Ps. 35, 9.

Veseli se kristjan nebes, in prizadevaj si jih dobiti, Bog ti bo pomagal, tebi so pripravljene. Tam boš Boga prav poznal, in to bo tvoje veliko veliko veselje, in Bog sam ti bo tvoje plačilo, tvoja vest ti neskončno veselje delala, ker se boš spominjal, da si prav delal.

Pa vsi izvoljeni ne bodo imeli enakega veselja in enake časti.

Sveto pismo pravi, da izvoljeni se bodo svetili ko zvezde, pa kakor je svitloba zvezd razločena, da se zvezda od zvezde na svitlobi razloči, tako bo tudi veselje izvoljenih razločeno. Bog bo človeku po delih povernil, več ko je kdo dobrega storil, večje bo tudi veselje. Hlapec, pravi Jezus, ki je deset talentov pridobil, je bil čez deset mest, kateri jih je pet, čez pet, in kateri je dva, je bil čez dve mesti postavljen. Mat. 19, 28. Kdor skopo seje, bo tudi skopo žel, kdor obilno seje, bo tudi obilno žel. 2. Kor. 11, 6.

II. Zraven življenja večno srečnega je tudi še življenje večno nesrečno ali pekel, to je kraj, kjer pogubljeni vekomaj terpé. Kazni pa, katerih pogubljeni terpé, so tele:

1. Pogubljeni bodo od Boga odločeni vekomaj. Bog daje pogubljenim dušam spoznati svoje popolnamosti, svoje lastnosti, in svoje časti; to jih bo silno peklo, ker so njega, izvir vsega dobrega, radoVOLjno zgubile. Malo je spoznanja božjega na zemlji; tudi pravični, da si razsvitljeni, malo spoznajo Boga. Grešniki, od nespametne ljubezni omamljeni, malo čislajo Boga in njegovo gnado; kadar se bo pa njih duša ločila od telesa in sveta, bo po svojej natori hrepenela k Bogu, in jej pa bo rečeno: Poberi se, ti prekleta, od mene. Vsi pobožni služabniki božji so k Bogu želeli. David je djal: Gorje meni, ker je moje popotovanje dolgo odlašano. Ps. 119. 5. Veliko bolj bodo obsojene duše žalostne, ker k Bogu ne bodo mogle.

Čudno vojskovanje imajo; vedo, da je Bog izvir prave sreče, in k njemu ne morejo; vedo, da je on vse ljubezni vreden, in ga sovražijo, ker so v hudem uterjene.

2. Pogubljeni bodo v ognju vekomaj. Kakšen ogenj je v peklu, ne vemo, sveto pismo pa pogosto pričuje, da je ogenj v peklu. Sveti Janez kerstnik je Judom v priliki govoril, rekoč: Vsaktero drevo, katero dobrega sadu ne rodi, bo posekano, in v ogenj verženo. Mat. 3, 10. Ravno tako bo pokorjen človek, ki ne služi Bogu: veržen bo v večni ogenj. Jezus bo sodni dan grešnikom rekel: Poberite se spred mene, vi prekleti! v večni ogenj. Mat. 25, 41. Vsak naj premisli to veliko peklensko kazen, in ker izkrice ognja ne terpi na roki, kako bo zamogel v večni žerjavci stanovati? Iz. 13, 14.

3. Pogubljeni bodo strašno terpeli, ker jih bo huda vest strašno, neusmiljeno pekla. To je tisti červ, ki zmiram grize, in nikdar ne umerje, to je tisti ogenj, ki vedno peče in nikdar ne ugasne. Pogubljeni premišlujejo svoje pregrešno življenje na zemlji, kako hitro je minulo; gledajo v dolgo večnost, pa konca in kraja ne vidijo, pregledujejo pregrešne dobrote, kako malovredne neumne igrače so bile, in vidijo, v koliko neskončno nesrečo so jih zapeljale. Oni gledajo vesele nebesa, in jih doseči ne morejo; vidijo srečne prebivavce kraljestva nebeškega: toliko nedolžnih duš, ki se jim niso zapeljati dale; toliko bogaboječih kristjanov, katere so zaničevali; toliko spokorjenih tovaršev in tovaršic, ki so svoje grehe objekali, in svoje življenje poboljšali, dokler so se jim oni zaničljivo smejali. — „To viditi, bojo prepadeni od groznega straha, govori sv. Duh, in se bojo začudili zavolj naglosti neupanega izveličanja; se bojo ksali in od bridkosti duha zdihovali: Ti so, ktere smo nekdam zasmehovali, in v zasramljiv pogovor imeli. Mi neumni smo njih življenje za nespamet imeli, in njih konec za nečast; glejte, kako so zdaj prišteti med božje otroke, in njih del je med svetniki. — Mi smo se na poti krivice in pogubljenja utrudili, za Gospodovo pot pa nismo vedeli. Kaj nam je prevzetnost pomagala? in bahanje z blagom, kaj nam je prineslo? Vse to je kakor senca minulo; mi ne moremo nobenega znamenja čednosti pokazati, ampak v svoji hudobiji smo konec vzeli.“ Tako govorijo v peklu tisti, ki so grešili, (pa spokorili se ne). Modr. 5, 1. 14.

4. Strašna je družina, med katero večno živeti morajo. Kako hudo je pri hiši biti, ktera hudobnega gospodarja ima: tako hudo je v pekli, v katerem hudič gospodari in vsa hudoba gospodinja! Kdo bi nesrečne hiše ne zapustil, v kateri je veliko kacij ljudi, ki se med seboj grizejo, brez prenehanja vjedajo; tamkej pa med samimi hudodelci živeti, ki nobene ljubezni več ne poznajo, nobenega prijatla imeti, kteremu bi svoje bolečine potožil: kolika martra mora to

biti! In nar grozovitnejši je, da se v pekli ravno vsi tisti nar hujši sovražijo, ki so se na tem svetu pregrešno ljubili. Tukaj so si slabi tovarši in tovaršice kakor persti na roki; večno ljubezen si prisegajo: tamkaj pa se preklinjajo, eden pred drugim bežijo, pa se kručiti v strašnem terplenju ne morejo. Kolikor grešnih tovaršev in nespokorjenih zapeljivcev na svetu, toliko martroycev v pekli. „Veliko je takih, pravi sv. Pavl, kateri živijo kakor sovražniki križa Kristusovega, katerih konec je pogubljenje.“ Fil. 3, 19. Eden preklinja svoje storjene pregrehe, drugi ječi pod neznanj težoj svoje krivice, tretji tuli nad strašno večnostjo. Nesrečni otroci preklinjajo svoje zanikerne starše, družina svoje gospodarje, predpostavljeni svoje podložne. Tamkaj se vsaki hudobni duši povračuje, kakor Bog v skrivnem razodenju govori: „Povernite ji, kakor je tudi ona vam delala, in dajte ji dvakrat toliko po njenih delih.“ Skriv. razod. 18, 6.

5. Vse to strašno terpljenje bode pa večno. Naj človek na tem svetu še toliko terpljenja ima, sama misel, da vse le majhen časek terpi, mu težave polajša in posladi. Tudi neznane martre strašnih vic, čez vse martre sveta velike, imajo saj eno veselje, da bojo enkrat nehale, in če ne poprej, saj na sodni dan; ali martra vseh peklenskih marter je grozovitna resnica, da peklenskih marter nikdar konca ne bo. — Reci peklenskimi prebivavcom, ki tamkaj pod strašno težoj nezmerne večnosti ječijo, da, kedar bo toliko milijonov let minulo, kolikor je zvezd na nebu, listja in trave na zemlji, se jim bo pekel odperl, in njih terpljenje nehalo: od veselja ukali bojo, in pekla več ne bo. — Naj bi vsake tavižent let ena ptičica priletela, iz globočine nezmerne morja kaplico vode popila, zernice peska za morjem pozobala: enkrat morja ne bo, tudi ne peska na zemlji: pekel še bo zmirom strašen kakor je bil. — Oj večnost, ti čudna in neznana! kdo bo tebe popisal, kdo bo tebe zapopadel? Pogubljeni tvojo težo občutijo, ali dopedati nam tvoje groze ne zamorejo. „Tam bojo smert iskali, in nje ne bojo našli; bojo umreti želeli, in smert bo od njih bežala.“ Skriv. razod. 9, 6.

S k l e p.

Sv. Krizostom upraša: „Povej mi, o človek! koliko duš imaš? Ti odgovoriš: Le eno samo. Oj da se Bogu usmili! eno samo in neumerjočo! Ako to zgubiš, koliko jih tebi še ostane? Nobena. Tvoja edina duša, enkrat pogubljena, bo večno gorela; enkrat izveličana, bo vselej vesela.“ Teга se vselej spominjajte, ljubi moji! kolikorkrat izgovarjate besede: „Verujem večno življenje“, verujem življenje večno srečno, verujem življenje večno nesrečno. Oh umiljeni Jezus,

obvari nas življenja večno nesrečnega, in pomagaj nam, da doidemo v življenje večno srečno! Nekdaj je pristopil mladenč k Jezusu in ga poprašal: „Kaj mi je storiti, da pridem v večno življenje?“ Jezus mu je rekel: „Derži zapovedi.“ Tako pravi Jezus tudi še nam: „Deržite zapovedi“ — varujte se greha, in delajte dobro — in živeli bote večno — večno srečno! Amen.

Zgodovinski izgledi.

* Kdaj se obhaja velika noč? Ne vemo, kako se je v pridigo za velikonočno nedeljo stran 46 vrinila pomota: „da je velika noč vselej tisto nedeljo, ki pride po prvem mlaju vigredi.“ To pa ni res. Kdaj se ima velika noč obhajati, je bila dolga pravda v sv. kat. cerkvi. Kristjani v Aziji so z Judi vred veliko noč obhajali vselej 14. dan po mlaju meseca marca, vse eno, ali je ta dan bila nedelja ali ne. V Rimu in po vseh večernih deželah so veliko noč obhajali vselej prvo nedeljo, ktera je koj za 14. dnevom po mlaju marca prišla. Ne kristjani na jutrovem, ne kristjani po večernih deželah niso hotli svoje navade popustiti; vsak je hotel prav imeti. To reč poravnati je Nicejski sbor l. 325 sklenil in zaukazal „da se ima velika noč zanaprej vselej in povsod nedeljo po prvem šipu (polnej luni) vigredi obhajati; če pa ta šip pade na nedeljo, je velika noč še le prihodnjo nedeljo.“ Ravno to velja tudi še sedaj; prosimo tako popraviti. —

* Ustanite iz grešnega spanja. Zgodovinar Janez Mošus pripoveduje tole: V Tarsu na Cilicijanskem je živel Babil, gledišen igravec, prav gerdo in nesramno: dve ženski je pri sebi imel in z obema po zakonsko živel. Nekdaj je šel v cerkev in slišal besede sv. evangelja: „Delajte pokoro; zakaj božje kraljestvo je blizo.“ Te besede so prebodle njegovo serce. Gre domu in govori svojim nesramnim prijaticam: „Veste, da sem vaju dosedaj ljubil, sedaj je z menoj pa druga. Dam vama, kar imam, razdelite med seboj; kajti za naprej ne bom več potreboval ničesar; pojdem v samostan in bom samotarec.“ Nekaj časa ste stermo gledale in jokale; pa kaj se zgodi. Ne dolgo potem k njemu govorite: Bile sve v pregrehi tvoje tovaršice, tvoje tovaršice hočeve biti v pokori, in delati s teboj vred ostro pokoro.“ Razprodali so vse, kar so imeli, dnar med uboge razdelili, in živeli spokorno in sveto. To se pravi: Zbuditi se iz grešnega spanja in ustati k novemu življenju.

* Sv. Mehtild na dan vnebohoda Jezusovega. Sv. Mehtild je ta praznik otožna premišljevala Jezusa, kako se loči od tega sveta. Viditi, kako se proti nebesih povzdiguje, je vpila za njim: „Go-

spodl zakaj nas zapuščaš?“ Zdelo se jej je, da sliši Jezusa takole odgovarjati: „Glej potem, da v nebesa grem, sem postal pri svojem Očetu besednik in srednik za vse ljudi.“ —

* Sv. Martin na smertnej postelji. Viditi, da sv. Martin na bolnej postelji neprenehoma znak leži, in vedno le v nebo vperto gleda, mu njegovi učenci rečejo, naj bi se kaj malega saj ali na levo ali na desno obernil in si bolečine polajšal. Martin jim odgovori: „Najte mi vendar rajši v nebo gledati, kakor po svetu.“

* Nebesa so naša prava domovina. Sv. Pamfili, mašnik in mučenik v Cesareji je bil zavoljo keršanske vere dve leti v ječi. V ravno to mesto pride nek večer truma zvestih in serčnih kristjanov. Vsi brez straha Jezusovo vero spoznajo. Pri mestnih vratih jih poprašujejo: Kdo da so, od kod da pridejo, kam grejo. Vsi iz enih ust neustrašeno odgovorijo: „Kristjani smo in gremo terpet in umret.“ Vse zaprejo v ječo sv. Pamfilija in drugo jutro peljejo pred sodnika. Ta naj imenitnejšega izmed njih za ime popraša. Sv. Pamfili mu to pove; ali sodnik hoče tudi kraj in mesto njih domovine zvedeti. Sv. Pamfili mu reče v imenu vseh; „Nebesa so naša domovina; tam nad zvezdami stane naš Bog in Izveličar; on je šel pred nami, nam mesta pripravljat; kjer toraj on stanuje, ondi je tudi naša domovina.“

* Od ondod bo prišel sodit žive in mertve. Bil je velik grešnik, Bogoris po imenu, Bulgarski kralj, kteremu so scer misionarji večkrat od keršanske vere govorili, pa nikdar ni se hotel spreoberniti in kerstiti, ampak je zmiram v neveri in molikovanji ostal, zakaj njegove misli so bile vse v posvetnih rečeh, in njegovo serce je bilo polno posvetnega grešnega poželjenja. Prigodilo se je po božjej previdnosti, da je velik malar v Bulgarijo prišel, in je bil tudi pred kralja pripeljan. Kralj je bil ves vesel, imenitnega malarja v svojej deželi viditi, in mu priporočil, da naj mu lov ali jago namala, zakaj kralj je bil velik lovec in je grozno rad na lov hodil. Posebno je malarju priporočil, da naj prav strašne divje zverine namala; to je bilo temu posvetnemu, nevernemu kralju nar bolj ušče. — Leta malar je bil sv. Metod, slavjanski apostel; in ker je slišal, da je kralj tako terdovraten, da se noče h keršanski veri spreoberniti, je sklenil, k njegovemu spreobernjenju toliko pomagati, kolikor mu bo mogoče. Namesti da bi bil lov namalal, kakor mu je bil kralj ukazal, je namalal veliko in strašno podobo poslednje sodbe. Vse kar je bilo v tej podobi viditi, je bilo strašno in grozovitno. Nebo je bilo prevlečeno z črnimi oblaki, zemlja vsa v ognji, in morje rudeče kakor kri; sodnji stol večnega sodnika v oblakih med bliski, na kterim je sedel serditi ostri sodnik, in angelji brez števila okoli njega, pripravljani na njegovo povelje dobre od hudih odločiti. Viditi je bila velika planjava, na kterej

so stali vsi ljudje v grozovitnem strahu, in so čakali, na katero stran jih bodo angeli odločili. Viditi je bil tudi peklenški brezen, poln ognjenih valov, kakor nezmerjeno ognjeno morje; in okoli brezna so stali hudobni duhovi, in so čakali tistih nesrečnih duš, ki jim bodo izdane, da jih bodo martrali v večnem ognju.

Metod je zmiram na skrivnem to podobo malal, in je kralju zmiram obetal, da mu bo tako podoba naredil kakor še nikdar nobene take naredil ni. Kadar je bila podoba popolnoma storjena, jo je malar pogernil, in je kralja poklical. Kralj pride z vsemi svojimi dvorniki, in malar odgerne podobo. Kadar kralj podobo zagleda, ostermi, in dolgo časa besede ni spregovoril. Čez dolgo časa vpraša ves prestrašen malarja: „Kaj pomeni leta strašna podoba?“ — Na to mu razloži bogaboječi malar leto podobo, in mu pravi, da to je podoba sodbe božje, h kateri bodo vsi ljudje na koncu sveta poklicani, in ktera bo tako strašna za terdovratnega grešnika, da noben človek ne more izreči, in nobeden si misliti, kako bo strašna. — In pri tej priložnosti mu še več od keršanske vere govori, brez ktere nobeden ne bo mogel srečno prestati; in mu govori tako goreče, da kralj terdno sklene, se h keršanski veri spreobrniti. — Kmalu po tem se je dal kerstiti, in je do konca svojega življenja zvesto po keršanski veri živel.

* Sv. Duh od Očeta in Sina izhaja. Cerkveni zbor v Carigradu pravi: da sv. Duh od Očeta izhaja, in ne pristavlja besed: in od Sina. Teh besed posebej pristavljati ni bilo tedaj treba, ker se takrat o tem ni še dvomilo. Casom so pa vse cerkve večernih dežel te besede pristavile, ker sv. pismo in ustmeno poročilo tako uči. Pa kaj se zgodi! Zavoljo pristavljenih besed: „in od Sina“ sta Carigradska patriarha Foci l. 866 in Mihael Cerulari l. 1043 kristjane na jutrovem ali gerško cerkev od rimske odtergala. To je bila velika škoda in nesreča za sv. katoliško cerkev, ktera želi izveličati vse ljudi vseh dežel in jezikov. Papež Urban je l. 1098 zbral 123 škofov, da bi obe cerkvi spet združil. In res to imenitno delo je šlo srečno izpod rok: vsi pričujoči škofi latinske in gerške cerkve so prekleli vsakega, ki bi tajil, da sv. Duh tudi od Sina izhaja. Papeži so si prizadevali dolgo, dolgo let gerško cerkev z latinsko spet zjediniti. Pa še le florentinski cerkveni zbor l. 1439 je to srečno dognal. Gerški škofi so sprejeli vero sv. rimske cerkve. Domá so pa spet skoraj v stare zmote zabredli, in so od nas še sedaj ločeni. Oni se imenujejo staroverci, mi jim pa pravimo razkolniki, in posebno mi Slavjani pogosto in goreče zdihujemo in žebramo, da bi vsi Slavjani sprejeli sveti nauk edino-izveličanske katoliške cerkve! — Sedajni sv. Oče Pij IX. so 300 dni odpustkov dovolili vsem, ki pobožno molijo za spreobrnjenje ločenih Gerkov sledečo molitev: „O Marija, neomadežana devica, mi tvoji služabniki in

otroci sv. rimske cerkve, te polni zaupanja v tvojo mogočno brambo ponižno prosimo, sprosi nam dobrotno od Duha božjega, v čast in slavo njegovega večnega izhoda od Očeta in Sina, obilnost njegovih darov v prid naših zmotenih bratov, ločenih Gerkov, da razsvitljeni z njegovo pozivljajočo gnado studijo dušni napuh in zmoto, ter se krotki in iz serca pohlevni povernejo v naročje katoliške cerkve pod nezmotljivo vlado njenega, naj višjega pastirja in učenika, rimskega papeža; in da tako spet odkritoserčno z nerazvezljivimi vezmi ravno tiste ljubezni z nami sklenjeni dobrih del doprinašajo in z nami vred povečujejo preveličansko sv. Trojico, in ob enem tebe časté, o devica, mati božja, polna milosti, zdaj in vse večne čase. Amen.“ (Češčena si Marija.)

* Darovi sv. Duha. „Sedem darovi sv. Duha so sedem goreči žarki“, pravi sv. Bonaventura; dar modrosti, ogreva in beli, kar je merzlega, to je: sv. Duh ogreva naše serce, katero je bilo merzlo za Boga in božje reči, in vnema ga ljubezni do nebeskih reči. Drugi žark: dar umnosti, razprostira, kar je skritega, razsvetljuje nam temne globočine božjega nauka in kaže nam prelepo rudo in drage kamne, ki jih božji nauk v sebi skriva, to je: sv. Duh nam razsvetljuje um in pamet, da keršanske resnice bolje in bolje spoznavljamo in jasno gledamo, kako prelepe in pregloboke so skrivnosti naše svete vere. Tretji žark: dar svéta, oterpnuje, kar je tekočega, to je: sv. Duh daje tistim, ki ne vedo, ali bi služili Bogu ali svétu, ali bi se deržali dobrega ali hudega, pameti in pomoči, to delati, kar je Bogu v čast in duši v izveličanje. Šterti žark: dar moči, poterduje, kar je rahlega, to je: sv. Duh daje kristjanu serčnosti, se zaničevanja, ali preganjenja, ali terpljenja ne bati, vse skušnjave srečno premagovati in zvesto Bogu služiti, naj da bi to še tako težko stalo. Peti žark: dar učenosti, razsvetljuje, kar je temnega, to je: sv. Duh uči človeka spoznavljati Boga in njegove visoke popolnamosti, sveto vero in njene globoke skrivnosti, in pravo pot v svete nebesa. Šesti žark: dar pobožnosti, omehčuje, kar je terdega, to je: sv. Duh dela, da grešnik svoj žalostni in nesrečni stan spoznavlja, solze prave pokore pretaka in zanaprej svoje veselje najde v tem, da Bogu lepo služi, pridno v cerkev hodi, pogostoma ssv. zakramente prejema in tako za izveličanje svoje duše skerbi. Sedmi žark: dar straha božjega, ponižuje, kar je visokega, to je: sv. Duh kaže človeku, da je visok njegov poklic, in da je človek, naj bi bil še tako brumen in priden, vendar le malopriden hlapec, kaže človeku, kako svet, pravičen in dober da je Bog, kako bi se imel človek bati, razžaliti ga. Sv. Avguštin pravi: „O sveti ogenj! kako prijetno ti (v človeškem sercu) goriš, kako skrivno svetiš, kako željno greješ!“